

Poslanica starešinstva JSS.,
koja se mora članstvu čitati na svima
društvenim glavnim skupštinama
koje se moraju držati meseca januara 1925.

Draga braćo i mile sestre!

Vama, koji idete za uzvišenim idealima, da sokolskim uzgojem svestrano oplemenite naš ljubljani narod; vama, koji žrtvujete svoje slobodno vreme i svoj novac, da se Sokolstvo raširi i postigne svoj cilj — bratski pozdrav!

Sokolstvo je organizacija, koja zove u svoj krug sve članove jugoslovenskoga naroda bez razlike zanimanja i vere, ne glede na to, kojoj političkoj stranci pripadaju. Od svojih članova zahteva samo ljubav do domovine, poštenje, nesebičnost i rad za narod. Rad je sredstvo, kojim hoćemo da postignemo svoje ideale. Na taj rad zovemo svoje članstvo i sav narod.

Svaki pojedinac je pozvan da u našoj organizaciji deluje, a od rada pojedinaca odvisan je uspeh celine. Naše delo jest naš uzgoj; tko s nama ne radi, ne uzgaja se s nama; tko se ne uzgaja s nama, ne vrši svojih sokolskih dužnosti, taj nije naš!

Braćo i sestre!

Ako Sokolstvo zastrani od tih načela, krenut će krivim putem. Ali mi hoćemo, da ostanemo na pravom sokolskom putu.

Sakupili ste se na glavnoj skupštini, da pretresujete svoje delovanje u prošloj godini i rad u narednoj godini. Tom prilikom budite

pre svega međusobno iskrena braća i iskrene sestre.

Izvestitelji, kritičari i donosioci predloga budite iskreni i nijedna misao iz zasede da ne onečasti svete trenutke sokolske skupštine!

Pri tom neka svatko promisli:

Što sam ja učinio? Što bi bio mogao učiniti, da sam bio požrtvovan?

Promisli, što si zanemario i odluči da ćeš sve to nadoknaditi u narednoj godini.

Glavna skupština je obračun o prošlosti; na osnovi toga obračuna učinite

nacrt za budućnost.

U sadašnjosti je budućnost pretežnija od prošlosti. Greške iz prošlih dana moguće je ispraviti samo vrlinama u budućnosti. Sačuvajte vrline, jer ono što je prošlo, pa ako je bilo i najbolje, danas nema više vrednosti.

Nacrt za buduće vreme neka bude izraz vaše dobre volje, izraz vaše ljubavi za sokolsku stvar, ali

kod nas važi rad, a ne govor.

Tko radi nacrt za budućnost, neka ga radi za se i neka zna da mu je dužnost, da i svrši ono što je u nacrtu predviđeno.

Pri tom pomislite u kako je mučnim prilikama naš jugoslovenski narod baš u sadašnje doba; pomislite, kako mu je baš sada potrebit sokolski uzgoj; pomislite, kako bi lepo bilo, da su svi članovi našega naroda sokolski uzgojeni u nesebičnosti i samozataji in utvrđeni u radu.

Načrt za budućnost neka bude merilo naših sila: što odlučite, ono morate i učiniti. Ali ne budite tesnogradni, jer mnogo, vrlo mnogo možete učiniti samo ako hoćete. To stoji samo do Vaše istrajnosti pri radu.

Prvi, glavni i najvažniji rad svakoga sokolskoga društva je

uzgoj pri telesnom vežbanju: usavršivanje fizičkih, moralnih i intelektualnih sposobnosti pojedinaca.

Ali sokolsko društvo ne vrši svoje dužnosti izcerpljivo, ako kod sokolskog uzgoja sudeluje samo neznatan deo članstva, jer je sve članstvo pozvano da surađuje, a sem toga mora da ima svako jugoslovensko sokolsko društvo i svoj sokolski

naraštaj i decu.

I to je račun budućnosti, jer bez naraštaja i dece ne možemo si pomisliti pravilnoga razvoja i napretka. Kada si uzgojimo dobar naraštaj, onda ćemo moći računati s boljim razvitkom našega Sokolstva.

U to svrhu trebamo

dobrih uzgajatelja.

Kakvi su uzgajatelji — sokolski prednjaci, to stoji pre svega do njihove poštivnosti i dobre volje. Istrajnost i ljubav za sokolski rad često važe više nego stručna izobrazba. Do stručnog vaspitanja dospeš, ako ga ozbiljno za njim težiš. Za to imaš dandanas sredstava na izbor.

Prosvetni odbori neka pomažu prednjacima. Sporazuman rad preduvet je za uspeh.

U tom smislu i u tom smeru neka radi i društvena uprava. I svatko, kojigod je primio bilo kakvu funkciju, ne sme da zaboravi nikada

da je preuzeo sokolsku dužnost.

Sokolska dužnost treba da bude za svakoga brata in za svaku sestru sveta stvar. Ako znaš da ne ćeš moći vršiti dužnosti, ne primaj je; ako primiš, vrši; ako primiš pa uvidiš da ne možeš, onda položi čast!

Ali ne zaboravi, da je tvoja dužnost da primaš funkciju ako si za nju sposoban.

Tko radi sebičnosti ne prima sokolske dužnosti, nije vredan sokolskoga imena.

Naše je Sokolstvo mlado i u razvoju. Mnogo mu ljudi treba, da se zanj žrtvuju. I kako je žrtva teška i potrebita, tako je i uspešna. U Sokolstvu ima svaka žrtva uspeha. Ujedno neka nam bude svaka žrtva prijatna, jer najviši etički temelj imaju nesebične žrtve za dobrobit svoga naroda i svoje ljubljene domovine.

Braćo i sestre! Posebna dužnost nove dobe, u koju ulazimo s današnjom glavnom skupštinom, jesu također

I. međusletne utakmice JSS.

Priredit ćemo ih, da oživimo naš uzgoj na vežbalištima, da dobe braća i sestre sredstvo za bratsko međusobno natecanje. Pomislite pri tom, da sudeluju na pripravama za te utakmice sva braća i sve sestre širom naše

domovine, da svi idu za tim da postignu što više, da bude njihova priprava da time i njihov uzgoj što bolji.

Da podignemo naš uzgoj, da pokročimo napred, u tu se svrhu pripravljajmo za teške utakmice.

Neka dakle ne izostane nitko. Utakmice su tako priredene da može sodelovati u njima svaki vežbač i svaka vežbačica. Ostala braćo, koja već ne možete izvadati telesnih vežbi, pomagajte natecateljima interesovanjem za njihove priprave, nabiranjem doprinosa ili drugim sredstvima, kojih ima svako sokolsko društvo dovoljno za svaki sokolski rad.

Tako učinite svi članovi i članice u društvu s naraštajem i poverenom Vam decom jedinstvene i bratski složne sokolske obitelji, koji ste svesni svojih dužnosti prema sebi, narodu i domovini. Te dužnosti vršite u ljubavi za uzvišene sokolske ciljeve i u to ime primite ponovno naš bratski pozdrav!

Zdravo!

Starešinstvo Jugoslovenskoga sokolskoga saveza

Engelbert Gangl,

starosta.

Miroslav Ambrozič,

načelnik.

Dr. Riko Fux,

tajnik.

Sklepi odborove seje JSS.

dne 14. decembra 1924. v Ljubljani.

Z ozirom na neredno poslovanje društvenih funkcionarjev, zlasti z ozirom na neredno plačevanje poreza, se opozori vse župe na predpise pravilnika gospodarskih odsekov, ki so objavljeni v knjigi Organizacija JSS., glasom katerih morajo župe izvrševati revizijo pri društvih. Župam se nalaga, da te predpise pravilnika pri predstoječih glavnih skupščinah društev izvrše.

Ves zaostali porez se mora plačati, in sicer: prva polovica do 15. februarja 1925., druga polovica do glavne skupščine JSS. meseca marca. Župe, ki ne plačajo poreza, izgube pravico do toliko delegatov, za kolikor članov niso plačale poreza.

Župi Bjelovar in Celje se izreče zahvala za redno plačevanje poreza.

Prepise zapisnika odborove seje se odpošlje z vsemi prilogami župam, da pojasnijo društvom finančno stanje JSS. Župe, ki se niso udeležile odborove seje in se tudi opravičile niso, se pozovejo k redu.

V svrhu sanacije vsesokolskega zleta v Ljubljani se uvede obvezni enkratni prispevek tako, da plača vsako društvo za vsakega člana 20 Din do 1. marca 1925. Društvom se prepusti, da pridobe te zneske bodisi z nabiranjem, bodisi z raznimi prireditvami. Pozove se jih pa, da ta prispevek čimprej plačajo. Starešinstvo JSS. se pooblasti, da izvede sokolsko loterijo.

Proračun za leto 1925. se sprejme v celoti neizpremenjen.

Skupščina JSS. se vrši meseca marca 1925. v Brodu na Savi. Dan določí starešinstvo.

Odobri se predlog zbora župnih načelnikov, da se vršijo medzletne tekme leta 1925. na Vidov dan v Beogradu.

V JSS. se sprejme 22 novih društev, ki se dodelijo pristojnim župam.

Za posebne sokolske zasluge se podeli plaketa JSS. bratu dr. Lazarju Caru, Zagreb; br. Dragotinu Šulceju, Zagreb, ter br. Miroslavu Vojinoviću, Beograd. Za izredno požrtvovalno delo in vzdrževanje stikov med češko-slovaškim in jugoslovenskim Sokolstvom se podeli plaketa JSS. br. Vincencu Štēpaneku, namestniku staroste ČOS.

Župi Osijek se dovoli naslov: Sokolska župa Strossmayer v Osijeku.

IZ STAREŠINSTVA JSS.

XXXVI. redna seja starešinstva JSS. dne 10. novembra 1924.

Navzočni: Gangl, Ambrožič, Bajželj, Čobal, Deu, Fettich, Fux, Hadži, Jamar, Jeras, Kajzelj, Lozej, Marolt, Miklave, Poženel, Rupnik, Švajgar, Trdinova. — Opravičen Turk.

Starosta br. Gangl poroča, da je odličnemu književniku Branislavu Nušiću povodom 60letnice njegovega rojstva in 40letnice književnega delovanja v imenu JSS. pismeno čestital. Ravno tako tudi br. Viktorju Heumerju v Zagrebu povodom 50letnice njegovega rojstva.

Tajnik br. Fux objavi vabilo k slavi vojaške bolnice v Ljubljani in vabi brate, da se po možnosti te proslave udeleže.

Br. Kajzelj poroča o stanju blagajne.

Br. Hadži poroča v imenu prosvetnega odseka o dopisu sokolskega društva v Drnišu, ki meni, da bi bilo prav, če bi se k zaobljubi pritegnilo vse izvršujoče in podporno članstvo s pristavkom, da kdor bi ne hotel položiti zaobljube, bo izključen. V imenu odbora predlaga društvu v Drnišu odgovoriti, da je le zaobljuba novih članov obligatorna, da pa je priporočljivo, ako se dá izvesti zaobljuba tudi za vse ostalo članstvo. — Sprejeto. O tem sklepu se bo društvo obvestilo pótem Glasnika.

Br. Švajgar poroča za statistični odsek, da je stanje aktivnih društev 439, da so statistične tiskovine v tisku in da bodo v kratkem razposlane.

Načelnik br. Ambrožič poroča o seji zboru župnih načelnikov dne 1. novembra. Ob priliki medzletnih tekem ne bo nobenih drugih večjih telovadnih prireditev, ampak eventualno le kaka prireditev, ki bi pripomogla k finančnemu uspehu. Odprto pa je še vedno vprašanje, kdo bo medletne tekme financiral. Dalje poroča, da se je v tekmovalni red sprejela določba, da dobi prva vrsta moškega in ženskega višjega oddelka prehodno nagrado, ki jo obdrži toliko časa, dokler ne preide na drugo društvo. Nadalje poroča o načrtu nagrad za prvake. Omenja, da imajo Čehi v ta namen posebne kolajne, ki jih dobe prvaki pri medzletnih in saveznih tekmah. Na zboru župnih načelnikov se je govorilo o tem, da naj obliko teh nagrad določi starešinstvo dogovorno s T. O., vendar tako, da ne bi nihče dobil dragocenih daril, s katerimi bi se lahko okoristil, ampak samo lep spomin; sicer pa to vprašanje še ni aktualno. Glede natiska vaj predlaga, da naj se slovenski tekst natisne v prihodnji številki Glasnika in da naj se zato izpustita dve številki Glasnika in enkrat priloga. Treba bo seveda vaje ponatisniti in prevesti v srbohrvaščino.

Starosta dá sklepe, v kolikor potrebujejo odobrenja starešinstva, na glasovanje.

- 1.) Sklep glede medzletnih tekem na Vidov dan v Beogradu. (Sprejet.)
- 2.) Predlog zaradi prehodnih daril še ni aktualen. (Pritrdi se mu v principu.)
- 3.) Predlog glede natisa vaj v Glasniku. (Sprejet.)
- 4.) Predlog glede natisa tekmovalnega reda. (Sklene se, da naj se tozadevno dogovorita T. O. in gospodarski odsek.)
- 5.) Predlog glede daril prvakom in prvačicam še ni aktualen.

Načelnik, br. Ambrožič, poroča dalje o vprašanjih, ki jih je stavila Mednarodna telovadna zveza in o odgovorih nanje. MTZ. je vprašala, če ugovarjamo proti sprejemu državnih telovadnih organizacij Uruguay, Chile in Španske v Zvezo. (Odgovorilo se je, da ni ugovora.) Če nimamo nič proti temu, da se sprejmeta dve švedski državni organizaciji v zvezo. (Odgovorilo se je, da se proti temu protestira.) Če smo zadovoljni s tem, da se na prihodnji olimpijadi sestavijo vrste iz šestih tekmovalcev. (Odgovorilo se je,

da s tem soglašamo.) Če smo za to, da se pripusti namestnike vedno k tekmovanju. (Odgovorilo se je, da soglašamo.) Končno je MTZ. prosila, naj naznanimo enega svojega člana kot zastopnika v Mednarodni tehnični odbor. T. O. je določil poročevalca.

Br. Čobal vprašuje, v katerem stadiju je vprašanje reorganizacije mednarodnega tekmovalnega reda. Br. Ambrožič odgovarja, da se na tem dela.

Br. starosta poroča, da se v kratkem vrši odborova seja ČOS. in kmalu nato «valny sjezd» (glavna skupščina) ČOS. Sklene se odposlati na glavno skupščino starosto, načelnika in tajnika, oziroma če bo načelnik zadržan, namesto njega kakega člana T. O.

XXXVII. redna seja starešinstva JSS. dne 17. novembra 1924.

Navzočni: Gangl, Bajželj, Fux, Fettich, Jamar, Jeras, Kajzelj, Marolt, Miklave, Rupnik, Svetlič, Švajgar. — Opravičeni: Ambrožič, Hadži, Lozej, Poženel, Turk, Trdinova.

Br. starosta poroča, da se je udeležil v imenu saveza v nedeljo 16. t. m. Sienkiewiczeve proslave, dalje predavanja Češke Obce o Branislavu Nušiču v narodnem gledališču.

Poročilo br. tajnika: Prošnja sokolskega društva Gračac za dovoljenje, razpečavati bloke za Sokolski dom, se iz načelnih ozirov odkloni. — Župa Rijeka javlja o društvu Crikvenica, da bo poslalo društvo točne podatke glede nameravanega sokolskega zdravilišča, ko jih zbere vse skupaj. Zadeva je v teku. — Br. Heumer, član starešinstva župe Petra Svačića, se zahvaljuje za čestitke saveza o priliki njegove 50letnice. — Československa Obec Sokolska vabi na odborovo sejo 22. in 23. novembra 1924. ter pošilja program. V zmislu sklepa, storjenega v XXXVI. seji, se odgovori, da JSS. pošlje zastopnike na «valny sjezd», na sejo odbora pa ne pošlje nikogar. — Sokolsko društvo Derventa prosi za dovoljenje, da sme obdržati 50 odstotkov čistega dobička proslave 1. decembra (Savezni dan) zase. — Se odkloni ter sklene, da se vse podobne prošnje takoj in brez seje zavrnejo.

Poročilo statistikarja: Predlog statističnega odseka za novo teritorialno razdelitev saveza in župe in žup v okrožja je v delu. Nato se skliče tozadevna komisija, da ga preštudira in pripravi za sejo starešinstva, nakar se po odobritvi razpošlje vsem župam v vpogled, razpravo in eventualne izpreminjavalne predloge. Šele potem se izdela na podlagi celotnega materiala definitivni elaborat kot predlog za savezni odbor. — Odobreno. Za leto 1925. se predpiše porez na podlagi saveznega katastra po stanju 31. decembra 1924.

Poročilo organizacijskega odseka: V zadevi izključenega (leta 1922.) Veljka Cesarovića se je proces obnovil ter se je izkazalo, da je bil Veljko Cesarović leta 1922. po krivem izključen. Po ponovni preiskavi po društvu Derventi in župi Tuzla stavi poročevalec predlog, da se izključitev Veljka Cesarovića prekliče. Soglasno sprejeto. Obenem se ponovno naroči župi, naj bodo v primerih predlaganih izključitev previdni in točni pri preiskavah.

XXXVIII. redna seja starešinstva JSS. dne 24. novembra 1924.

Navzočni: Gangl, Bajželj, Čobal, Fux, Jamar, Jeras, Kajzelj, Miklave, Marolt, Poženel, Rupnik, Svetlič, Trdinova. — Opravičeni: Ambrožič, Švajgar, Turk.

Tajnik, br. Fux, poroča, da je imelo sokolsko društvo v Vukovaru izredno glavno skupščino, na kateri se je izvolil nov upravni odbor. Novoustanovljeno Hrvaško sokolsko društvo je prevzelo ono imovino, ki je bila društvena last do fuzije društev, imetje pa, ki se je steklo po fuziji, se je razdelilo sporazumno med obe društvi.

Blagajnik, br. Kajzelj, poroča, da je sokolska župa v Zagrebu z vposlanim zneskom 918 Din popolnoma pokrila župni porez za leto 1923. s tem, da je

od faktičnega dolga v znesku 2804 Din 50 p odračunala župne stroške za pripravo sokolskega sabora v znesku 1696 Din 50 p. Župa prosi za odpis poreza za leto 1923. društev Klanjec, Sv. Ivan Zelina in Zaprešič skupno za 258 članov. Župa prizna, da je pozabila pravočasno poročati, da so ta društva prenehala, njim samim pa ni mogoče iz svojega kriti tega dolga. Predlog referenta, da se ta znesek izjemoma črta, se sprejme.

Referent organizacijskega odseka, br. Marolt, sproži vprašanje zavarovanja naraščaja in dece proti poškodbam pri telovadbi po vzorcu zavarovanja članov in prosi, da se starešinstvo načelno izrazi, če se s tem strinja. Po daljši debati se soglasno sklene načelno, da naj se uvede v prihodnjem upravnem letu zavarovanje naraščaja proti poškodbam in naloži organizacijskemu odseku, da pripravi za glavno skupščino saveza potrebni pravilnik.

Br. Bajželj poroča, da je od sokolskih društev v Sloveniji poslalo 28 društev vseh pet knjig «Organizacija JSS.» nazaj, dve društvu pa dva, oziroma tri izvode. Predlaga, da se župam naloži, da one od svojih društev zahtevajo, da morajo biti v svrhu pravnega poslovanja naročena na vseh pet izvodov. Predlog je soglasno sprejet. Knjiga «Organizacija JSS.» v srbsko-hrvaškem prevodu je končana. Razpošiljatev na društva je jako nujna. Predlaga, da se pri razpošiljavi postopa na isti način kakor pri slovenskem izvodu, namreč, da se pošlje tudi po pet izvodov na vsako društvo. Priznано jako šibkim društvom pa naj se pošlje izjemoma samo po tri izvode. Društvom, ki so že naročila en, dva ali več izvodov, naj se vzame to v račun, pošlje pa naj se v celoti po pet izvodov. Župe so odgovorne, da društva te izvode sprejmejo.

XXXIX. (izredna) seja starešinstva JSS. dne 26. novembra 1924.

Navzočni: Gangl, Bajželj, Deu, Fux, Kajzelj, Marolt, Miklavc, Svetlič, Švajgar. — Opravičeni: Ambrožič, Fettich, Jamar, Jeras, Turk.

Blagajnik, br. Kajzelj, poroča, da se je udeležil z br. Fuxom dne 25. novembra t. l. seje Društva bančnih zavodov, pri kateri se je obravnavala zadeva brezobrestnega posojila za I. vsokolski zlet. Izrečena je bila želja, da se brezobrestno posojilo vsaj deloma pokrije, delni znesek pa bodo denarni zavodi odpisali. Treba pa je, da JSS. pokaže vsaj dobro voljo za delno odplačevanje in da nakaže društvu nekaj gotovine, ker se je starešinstvo JSS. svoječasnó zavezalo z garancijskim pismom, ki je ima društvo, da bo brezobrestno posojilo krito. V prvi vrsti pa je treba poleg brezobrestnega posojila poravnati dolg pri Ljubljanski kreditni banki v sedanjem znesku 317.550 Din. Poročevalec je mnenja, da mora starešinstvo nekaj ukreniti, da JSS. ne bo trpel na ugledu.

Z ozirom na to predlaga, da se skliče na dan 14. decembra 1924. izredna odborova seja JSS. na kateri bi kot blagajnik podal točen pregled saveznega finančnega stanja in končni obračun vsokolskega zleta. Iz teh poročil bo razvidno slabo finančno stanje JSS. Obenem bi razložil župnim zastopnikom, kako je prišlo do tega stanja, ki ga je ponajveč zakrivila splošna gospodarska in denarna kriza. Da se sanirajo savezne finance, bi predlagal, da plača vsak član 20 Din izrednega prispevka.

Po dolgi debati in razmotrivanju se sklene ugoditi predlogu blagajnika in sklicati sejo odbora JSS.

XL. redna seja starešinstva JSS. dne 2. decembra 1924.

Navzočni: Gangl, Bajželj, Čobal, Deu, Fux, Jeras, Kajzelj, Marolt, Miklavc, Poženel, Svetlič. — Opravičeni: Ambrožič, Fettich, Jamar, Švajgar, Turk.

Br. starosta prečita dopis br. Jamarja, ki v imenu zdravniškega odseka predlaga, da se še pred novim letom založi večje število zdravstvenih listov, ker je po novem letu pričakovati, da se cene neprimerno dvignejo. — Sklene se naročiti predlagane tiskovine.

Nadalje poroča br. starosta, da odpotujeta z br. tajnikom v petek dne 5. decembra v Prago k občnemu zboru ČOS. Z ozirom na to, da pride pri tej priliki skoro gotovo do kakih razgovorov zaradi ustanovitve Slovanske sokolske zveze, prosi br. starosta, da se starešinstvo izjavi v tej zadevi in dá delegatom navodila za tozadevna razpravljanja. — Starešinstvo pooblasti br. Gangla in Fuxa, da se neobvezno za nas udeležita tozadevnih razgovorov in razprav v svrhu informacij.

Tajniško poročilo: ČOS. jemlje z obžalovanjem na znanje, da se JSS. ni udeležil po svojih odposlancih njihove odborove seje ter izraža upanje, da bo dana prilika pozdraviti naše zastopnike na občnem zboru. Prosi, da se udeleže naši zastopniki že predvečerne zaupne seje. — V «Hrvatuz» z dne 18. novembra 1924. je objavljen iz Pakraca brzojav, s katerim se dolži člane sokolskega društva v Pakracu, da so v pretepu zaklali člana hrvatskega Sokola. Sklene se zahtevati od župe v Zagrebu, da zadevo preišče in poroča.

Organizacijski odsek, poročevalec br. Marolt: Sokolska župa v Skoplju prosi, da se ji dovoli naziv: Sokolska župa Kraljevič Marko. Se odobri. — Ker je sokolsko društvo v Skoplju sprejelo na znanje odločitev saveznega starešinstva, da ne more postati neposredno napram savežu in se je temu sklepu tudi podvrglo, zato se zavrne zahteva župnega starešinstva, da mora društvo ponovno zaprositi za včlanjenje v tej župi. Župi se naroča, da naj začne takoj neposredno občevati z društvom v Skoplju. — Sokolska župa Rijeka vpraša, če je potrebno, da se odseki prijavijo politični oblasti in predložijo pravila. Župi se sporoči, da je to potrebno. — Župa Rijeka sporoča, da so nekatera društva že davno predložila svoja pravila, katerih pa politična oblastva ne potrdijo, zaradi česar nastaja nesigurnost glede upravičenosti poslovanja. Sklene se pozvati župo, da točno sporoči imena onih društev, katera so takšne prošnje vložila, a še niso dobila oblastvene odobritve pravil.

Sklene se čestitati br. Franti Erbenu (ČOS.) k njegovi petdesetletnici.

Br. Gangl poroča, da se je kot zastopnik JSS. udeležil proslave 1. decembra, da je izročil v družbi z br. Hadžijem čestitke gospodu velikemu županu.

Br. Marolt poroča, da se je izplačalo iz poškodbenega fonda 330 Din bratu Josipu Uraviču iz sokolskega društva Krk.

Opoziv isključenja. Starešinstvo JSS. je na svojoj 39. redovitoj sednici dne 17. novembra 1924., nakon ponovljenog procesa, došlo do uverenja, da je bio br. Veljko Cesarović, član sokolskog društva u Derventki, god. 1922. po krivdi isključen, pa je na istoj sednici suglasno opozvalo isključenje, što je bilo objavljeno u 12. broju Sokolskog Glasnika god. 1922. Akt br. 2300/S/24.

Isključenje. Starešinstvo JSS. je na svojoj 43. redovitoj sednici dne 9. decembra 1924. suglasno potvrdilo predlog za isključenje Ivana Gabriča, člana sokolskog društva u Metkoviću, iz sviju u JSS. udruženih društava. Akt br. 2480/S/24.

Starešinstvo JSS. je na svojoj 45. redovitoj sednici dne 15. decembra 1924. suglasno potvrdilo predlog za isključenje Šime Dičića, člana sokolskog društva u Otočcu, iz sviju u JSS. udruženih društava. Akt br. 2552/S/24.

Starešinstvo JSS. je na svojoj 45. redovitoj sednici dne 15. decembra 1924. suglasno potvrdilo predlog za isključenje Gjanka Kirigina, člana sokolskoga društva u Splitu, iz sviju u JSS. udruženih društava. Akt br. 2547/S/24.

Prispevke za savezni dan so poslala nastopna društva: Preserje 100 Din, Jesenice 1063 Din, Ljubljana 815 Din 95 p, Sodražica 420 Din, Slatina-Bjelovar 500 Din, Novi Pavljani 200 Din, Mojstrana 167 Din 50 p, Št. Jurij ob južni železnici 241 Din 15 p, Novi Sad 1300 Din, Mozirje 300 Din, Št. Pavel pri Preboldu 359 Din 50 p, Dol pri Hrastniku 125 Din, Ruma 250 Din, Grosuplje 794 Din 50 p, Rogaška Slatina 572 Din, Središče ob Dravi 286 Din 50 p, Pančevo 716 Din 65 p, Ivanićgrad 125 Din, Koroška Bela 190 Din, Dolenji Logatec 216 Din 25 p, Čakovac 545 Din 50 p, Domžale 549 Din,

Ribnica 372 Din 25 p, Konjice 500 Din, Črnomelj 500 Din, Križevci-Bjelovar 240 Din, Kratovo 578 Din 80 p, Daruvar 241 Din 25 p, Vinkovci 442 Din, Arandelovac 328 Din, Velika Kikinda 985 Din, Borovnica 235 Din, Sombor 1480 Din, Sarajevo 2123 Din, Modriča 140 Din, Pag 335 Din, Dragutinovo 142 Din, Prilep 300 Din, Virovitica 1000 Din, Petrovaradin 180 Din, Prijedor 844 Din, Senj 150 Din, Komenda 43 Din 25 p, Muta-Vuzenica 380 Din, Planina pri Rakeku 225 Din, Carevo selo 840 Din, Dvor 600 Din, Krk 369 Din, Toplice pri Novem mestu 803 Din 25 p, Donja Kastela 400 Din, Unec pri Rakeku 520 Din, Bosanska Dubica 640 Din, Veliki Grđevac 150 Din, Senta 836 Din, Radeče 109 Din 71 p, Hrastnik 341 Din 60 p, Št. Jernej 208 Din, Subotica 1500 Din, Ogulin 500 Din, Kreka 240 Din, Mol 1260 Din, Mitrovica 880 Din, Kostajnica 566 Din, Bled 403 Din 50 p, Beograd I 2060 Din 75 p, Petrovac, Bačka 574 Din, Zagorje ob Savi 296 Din 23 p, Kamnik 243 Din 50 p, Petrovče 160 Din, Stražišče 300 Din, Sevnica 147 Din 50 p, Čurug 600 Din, Laško 334 Din, Hercegovac 150 Din, Gračac 820 Din, Višegrad 333 Din 40 p, Kakanj 1432 Din 30 p, Brčko 647 Din, Bačka Topola 400 Din, Tuzla 500 Din, Murska Sobota 750 Din, Mežica 348 Din 50 p, Škofja Loka 1192 Din, Novo Sarajevo 631 Din, Slovenjgradec 525 Din, Vrhnika 238 Din 25 p, Bjelovar 706 Din 75 p, Maribor 2372 Din 25 p, Kočevje 215 Din, Budva 228 Din, Zamet 762 Din 75 p, Gjenović 257 Din 50 p, Zemun 719 Din, Banjaluka 1000 Din, Rogatec 100 Din, Šibenik 835 Din 65 p.

Več sokolstva! Za leto 1923. in 1924. niso plačale poreza in zavarovalnega fonda nastopne župe:

Banjaluka: za leto 1923.: porez 980 Din, zav. fond 46-50 Din; za leto 1924.: porez 1235 Din, zav. fond. 812-50 Din.

Beograd: za leto 1923.: porez 1155 Din, zav. fond 115-50 Din; za leto 1924.: porez 8125 Din, zav. fond 812-50 Din.

Kragujevac: za leto 1923.: porez 817 Din, zav. fond. 25 Din; za leto 1924.: porez 4275 Din, zav. fond 436-50 Din.

Kranj: za leto 1924.: porez 4120 Din, zav. fond 371 Din.

Ljubljana: za leto 1924.: porez 2340 Din, zav. fond 189 Din.

Ljubljana I: za leto 1924.: porez 3688 Din, zav. fond 188-50 Din.

Maribor: za leto 1924.: porez 9050 Din, zav. fond 1735 Din.

Mostar: za leto 1923.: porez 549 Din, zav. fond 25 Din; za leto 1924.: porez 8464-50 Din, zav. fond 680-50 Din.

Niš: za leto 1923.: porez 2975 Din, zav. fond 297-50 Din; za leto 1924.: porez 3265 Din, zav. fond 326-50 Din.

Novo mesto: za leto 1924.: porez 4544 Din, zav. fond 692 Din.

Novi Sad: za leto 1924.: porez 940 Din, zav. fond 68 Din.

Sušak: za leto 1924.: porez 2745 Din, zav. fond 292 Din.

Sarajevo: za leto 1924.: porez 3520 Din, zav. fond 306-50 Din.

Skoplje: za leto 1923.: porez 212-50 Din; za leto 1924.: porez 5590 Din, zav. fond 627-50 Din.

Split: za leto 1923.: porez 5715 Din; za leto 1924.: porez 15.019 Din, zav. fond 27 Din.

Šabac: za leto 1924.: porez 2350 Din, zav. fond 235 Din.

Šibenik: za leto 1923.: porez 3466-50 Din, zav. fond 429-50 Din; za leto 1924.: porez 6310 Din, zav. fond 664-50 Din.

Tuzla: za leto 1923.: porez 1080 Din, zav. fond 223 Din; za leto 1924.: porez 4245 Din, zav. fond 349 Din.

Užice: za leto 1924.: porez 365 Din, zav. fond 202 Din.

Vel. Bečkerek: za leto 1923.: porez 1642 Din, zav. fond 199 Din; za leto 1924.: porez 8980 Din, zav. fond 938 Din.

Zagreb: za leto 1924.: porez 5550 Din, zav. fond 1355 Din.

Zaječar: za leto 1923.: porez 340 Din, zav. fond 34 Din; za leto 1924.: porez 480 Din, zav. fond 68 Din.

Ves porez sta plačali župi Bjelovar in Celje, katerim je izrekel odbor priznanje za redno poslovanje. Župa Osijek se je nanovo konstituirala. Skupno dolgujejo župe Savezu na porezu za leto 1923. 23.074 Din, zav. fond 1943 Din in za leto 1924. 114.404-50 Din, ter zav. fond 11.614 Din. Pozivljamo vse župe, da poravnajo porez v kar najkrajšem času. Odbor JSS. je na svoji seji dne 14. decembra 1924. sklenil, da mora biti poravnana prva polovica poreza do 15. februarja 1925. in druga polovica do skupščine. Župe, ki ne poravnajo vsega zaostalega poreza do glavne skupščine JSS., ki se vrši v marcu 1925., izgube pravico do toliko delegatov na skupščini, za kolikor članov nimajo plačanega poreza. Upamo, da ne bo hotela nobena župa doživeti te sramote, da bi se ji odrekla pravica do delegatov na skupščini. Bratje funkcionarji — več sokolstva!

Iz prosvetnega odbora JSS.

Iz prosvetnega odbora. Prosvetni odbor JSS. izdaja nastopna navodila za izvrševanje prosvetnega dela: Vsak župni prosvetni odbor mora skrbeti za to, da si ustanovi svoj prosvetni arhiv. Vsi predavatelji v društvih, ki imajo spisana predavanja, so dolžni poslati v ta arhiv prepis svojega predavanja, nagovora itd., ki se shrani in župni prosvetni arhiv. Na ta način si ustvari župni prosvetni odbor potrebno število predavanj, ki jih dá lahko na razpolago društvenim prosvetnim delavcem, da jim na ta način olajša delo pri zbiranju materijala za predavanja. S tem bi se število predavanj v društvih znatno pomnožilo in prosvetno delo razširilo. Vsak župni prosvetni odbor si mora sestaviti kataster zmožnih predavateljev in govornikov ter sploh prosvetnih sokolskih delavcev. Na ta način si ustvari pregled sokolskih delavcev, s katerimi župni prosvetni odbor lahko razpolaga pri prosvetnem delu. Ako imajo vse župe izvršen ta pregled prosvetnih delavcev, ki so v okviru svoje župe že dalje časa delovali na prosvetnem polju, lahko pozneje župe prosvetne delavce sporazumno izmenjajo, kar bi jako pripomoglo k razširjanju prosvetnega dela. Vsak župni prosvetni odbor naj skliče čimprej na sejo župni prosvetni zbor, ki sestoji iz predsednikov društvenih prosvetnih odborov. Na tej seji naj se predvsem predela predpisani minimalni program, ki ga je izdal prosvetni odbor JSS. Župni prosvetni zbori naj predelajo v kratkem ta minimalni program in naj dajo predsednikom društvenih prosvetnih odborov potrebna navodila in pojasnila, v kolikor jih potrebujejo, da se minimalni program pravilno izvrši. Župni prosvetni odbori naj izdelajo za sejo prosvetnega zbora tudi program za proslavo raznih znamenitih narodnih delavcev (pisateljev, pesnikov, sokolskih delavcev itd.) ter zgodovinskih ali kulturnih dogodkov. Te spominske proslave naj se izvršijo s primernimi predavanji, deklamacijami in recitacijami, ali s pohodom na kraj dogodka, da članstvo spozna delovanje teh mož in da se ob takih prilikah propagira in utrdi sokolska misel in jugoslovenska ideja. Tudi naj se v ta program uvrstijo narodni običaji, ki so primerni, da se med članstvom zbudi ljubezen in zanimanje zanje, s čimer se mnogo pripomore tudi k propagandi za lastno državo. Vse proslave pa naj imajo vedno sokolski značaj in naj se vrše v dostojni obliki ter naj se tudi pri takih prilikah vrši protialkoholna propaganda, ki jo prosvetni odbori ne smejo zanemarjati.

Iz 14. seje prosvetnega odbora JSS. z dne 19. novembra 1924.: Na tej seji je predložil brat Fuchs načrt za sokolske idejne šole, ki se naj vrše pri savezu, v župah in v društvih. Župne prosvetne odbore se pozove, da sestavijo sezname predavateljev z navedbami predavanj, katere naj pošljejo saveznemu prosvetnemu odboru. Nadalje se sklene opozoriti vse društvene prosvetne odbore potem Sokolskega Glasnika, da proslave s predavanji

in deklamacijami jubileje zaslužnih mož in da se spomnijo s predavanji pomembnih zgodovinskih dogodkov.

Iz 15. seje prosvetnega odbora JSS. dne 3. decembra 1924. Na tej seji se je sestavil proračun prosvetnega društva za leto 1925.

IZ ŽUP

Sokolska župa u Novom Sadu. Tehnički odbor Bačke sokolske župe u Novom Sadu izveštava, da će prirediti i održati jedan prednjački tečaj radi izobrazbe vojnika za prednjake, koji će kod vojske voditi vežbanje po sokolskom sistemu. Ovaj tečaj otpočeo je 11. decembra 1924. i trajaće do 15. februara 1925. Predavanja i vežbanja na tečaju vrše se utornikom i četvrtkom od 2 do 4 sata po podne u sokolani novosadskog sokolskog društva. Tečaj vodi načelnik župe br. Milan Teodorović. Predmeti koji se na ovom tečaju predaju jesu: sokolski sistem i metodika; praktična vežbanja prostih vežba sa spravama, naročito vežbanje puškom, vežbanje na spravama; skupine; gimnastičke igre i različija; vežbe borenja i laka atletika. Svo ovo vežbanje vršiče se po ustanovljenom rasporedu, kako ga sistem propisuje. Osim ovog, upoznaće se učesnici tečaja i sa sokolskom ideologijom, istorijom, literaturom i organizacijom, kao i sa davanjem prve pomoći. Učesnici ovog tečaja jesu vojnici ovdavnog 7. peš. puka i Rečne flotile, i to: 1 oficir, 17 narednika i podnarednika i 19 kaplara.

Sokolski dom u Sjetlini u Bosni. Pre nepunu godinu dana osnovato je u ovom malom, industrijskom mestu nedaleko od Sarajeva u Sjetlini, agilnošću učitelja br. Kamenka Miloševića — Jugoslavensko sokolsko društvo. Shvativši ozbiljno sokolsku ideju, usprkos tamošnjeg mnogobrojnog ološa radićevsko-komunističkog članovi društva i ako u početku malim brojem, neklonuše duhom, već otpočese živo, neustrašivo i muški raditi. Prvi uspeh bio je ovog mladog društva, da je za kratko vreme izvežbalo svoje članove tako da je istupilo i na Vidovdanskom sletu. — Starosta društva, br. Kosta Vukadin, seljački sin, samouk a sada posednik, stari narodni borac, da bi društvo što više ojačao i sokolsku zastavu visoko izdigao žrtvovao je sve, tako da je iz vlastitih sredstava sagradio veliki, potpuno moderno uređen Sokolski Dom u Sjetlini. Ovim Domom, stecištem svega čestitog našeg naroda društvo postizava zavidan uspeh. — Sam Dom je naročito graden za sokolanu. U prizemlju je velika dvorana 25 m dužine i širine od 10 m a visine od 6 m uz koju se nalazi moderno snabdevena i uređena vežbaonica i pomična pozornica, da može u njoj stati oko 4—500 osoba, što je za selo svakako dovoljno. Na gornjem spratu ima 6 soba, udešene za društvenu kancelariju, te za goste i izletnike. Krasan prirodni i šumski kraj Sjetline biće ugodno mesto i za druga naša sokolska društva, da se ovde zabave i rade. — Ovaj primer agilnosti i požrtvovnosti brata. K. Vukadina i njegova pomoćnika učitelja K. Miloševića ne sme da ostane nezapažen. Utešna je to pojava, da se i u selu naše ponosne Bosne nalazi ljudi s ovakom ljubavlju, svešču za Sokolstvo i to baš među seljačkim svetom, koji je u najvećem broju okupljen u Sokolu. — Kako čujemo, sada posle Nove godine biće proslava narodna i obaviće se svečano otvorenje ovog Sokolskog Doma, te se pripreme već sada živo izvode, tako da neće ostati samo lokalna proslava.

BELEŽKE

Dva groba. Ko se je letos pripravljala narava, da obdari človeški rod z obilnimi sadovi, da leže potem k počitku, sta legli k počitku — a večnemu — udi dve markantni osebnosti v Mariboru, potem ko sta obrodili stoteren plod — brata dr. Franjo Rosina in dr. Pavel Turner. Dr. Rosina

je bil otrok naše lepe Dolenjske, doma v Leskovići pri Litiji, kjer je zagledal luč sveta 29. septembra 1863. Po študijah v Ljubljani in na Dunaju je nastopil odvetniško karijero kot kancipient v Novem mestu in Celju, lastno pisarno pa je otvoril v Ljutomeru, odkoder se je preselil v Maribor. Ze agilen visokošolec in predsednik «Slovenije» je ustanovil prvega Sokola na Dolenjskem, v Novem mestu. S tem zasejano seme je vzklilo v močno drevo — Novomeško sokolsko župo. Tudi v Mariboru je bil med ustanovitelji sokolskega društva in njegov drugi, dolgoletni starosta. Enako je starostoval kot prvi Mariborski sokolski župi ter svoj govor na znanem župnem zletu v Rušah leta 1914. poplačal z vojaško ječo v Gradcu. Važna je bila tudi vloga, ki mu je pripadala v političnem življenju; bil je znamenit govornik na shodih, deželni poslanec in zlasti za mariborsko Slovenstvo si je pridobil nevenljivih zaslug. Trud pa mu je bil poplačan z veseljem, ki ga je užival kot podpredsednik Narodnega sveta v prevratnih dneh leta 1918. Da je bil kot predsednik Mariborske posojilnice i delavec na narodno-gospodarskem polju in vnet podpornik učeče se mladine, ti dve potezi le dopolnjujeta pokojnikovo mnogostranost. Ali bolezen, ki si jo je bil nakopal br. dr. Rosina v graških zaporih, ga je premogla po dolgem, energičnem odporu, s katerim se je zoperstavljal; izdihnil je 15. oktobra na Dunaju, kjer je bil iskal zdravniške pomoči. Njegovo truplo je bilo prepeljano na domača tla in po veličastnem sprevedu shranjeno na pokopališču v Pobrežju, kjer drugje s truplom prijatelja mu, brata dr. Turnerja. — Komaj tri tedne poprej, dne 25. septembra tek. leta, je odšel tudi on v nirvano. (Rojen je bil 21. januarja 1842. v Framu pri Mariboru.) Po študijah sicer pravnik je bil dolga leta domač učitelj v več uglednih rodbinah ter je prišel v tej lastnosti daleč po svetu. Pridobil si je s tem trudom lep imetek, ki pa ga je porabljal v prid svojega naroda kot velik mecen in podpornik vsega lepega, dobrega in plemenitega v našem narodu. Po povratku v domovino ni bil sicer med izrazitimi sokolskimi delavci; mariborsko sokolsko društvo ga je štelo le med svoje gmotne utemeljitelje. Ali kaj je pomenila moralna podpora in vzpodbuda, ki jo je dajal posameznikom in skupinam, to vedo povedati le oni, ki so jo uživali. V njem je bila utelešena, kakor se je izrazil neki znamenit Jugosloven, ideja rodoljuba kat'exochen. Zato je čutilo tudi Sokolstvo srčno potrebo, da ga je spremilo v impozantnem številu na njegovi zadnji poti. Obema velikima pokojnikoma bodi zemljica lahka!

František Erben — petdesetletnik. Kdo, bratje, ga ne pozna, našega znanca, tekmovalca, izbornega telovadca, pisca toliko in toliko raznih prostih vaj, skupinskih prostih vaj, razprav, kritik itd.? Franta Erben, sedaj načelnik sokolskega društva karlinskega v Pragi, bivši načelnik in ustanovitelj Sojuza ruskago Sokolstva pred vojno — tudi on je dočakal svoje petdeseto leto. In učakal je to dobo kot večno mladi sveži telovadec — še vedno vrhunški telovadec. Njegovo delovanje je globoko poseglo v ČOS. Najprej nastopajoč kot izboren, siguren tekmovalec, braneč sokolske barve na mnogih mednarodnih tekmah, je postal nato prvi skupni vaditelj ČOS. Cela vrsta je prednjakov, ki jih je on vzgojil v raznih prednjaških šolah. Poleg tega se je udeleževal že pred vojno in se še danes udeležuje literarno. Pred vojno je izdajal «Cvičitel'ské Listy», ki imajo tudi dandanes trajno vrednost, po vojni pa izdaja list «Tělocvik». S tremi stavki lahko zadostno označimo pomen brata Erbena za Sokolstvo. Bil je načelnik v Plzni, stvoritelj in načelnik ruskega Sokolstva in jako delaven član načelníštva ČOS. — Zdravo!

Taksiranje molbi na oblasti. Na svaku molbu bilokakve sadržine, što je tkogod pošalje kojojgod oblasti, treba prilepiti biljeg od samih 5 Din; samo ako tkogod traži «uverenje» od bilokoje državne oblasti, treba odnosni dopis biljegovati biljegom od 20 Din. Sokolska su društva oproštena od uplate takse od 5 Din, ako u svojim molbama navedu «prosto takse po naredbi ministarstva financija br. 8351 od 13. marta 1924.»

RAZNOTEROSTI

Knjiga «Organizacija» v srbohrvatskem jeziku bo izšla zaradi nepredvidenih zaprek šele koncem januarja 1925.

Stanje telovadišča na Letni. Po poročilih iz Prage ima stalni stadion v Pragi na Letni, kjer se je vršilo že več vsesokolskih zletov, prostora za 11.480 telovadcev, kar pa seveda ogromnemu številu že prijavljenih telovadcev ne bo ustrezalo. Zato je skoraj gotovo, da se bo zlet vršil na Letni le v primeru, če ne najdejo drugega večjega prostora.

Fügenerjev fond ČOS., ki je bil ustanovljen leta 1923. iz invalidskega fonda in ki služi za podpiranje onemoglih sokolskih delavcev, je letos izplačal 14.000 Kč podpor skupno 10 bratom, ki so vsi nad 35 let člani Sokolstva in še sedaj aktivni sokolski činovniki.

Československo sokolsko društvo Wien XVII. je 2. novembra otvorilo svojo lastno telovadnico — prvi sokolski dom na Dunaju.

Proračun ČOS. za leto 1925. Dohodki in stroški si držé ravnotežje ter znašajo po 1.090.000 Kč. Glavni dobitki ČOS. so: članski porez, ki znaša po 3 Kč na osebo, organizacijski prispevek, t. j. vpisnine novega članstva po 5 Kč; izdatki pa so najvišji nastopni: 200.000 Kč za prednjaške šole, uradništvo 180.000 Kč, poštnina 30.000 Kč.

Poljsko Sokolstvo. Šlesko veliko okrožje združuje 115 društev s 6479 člani in 1272 članicami. Povprečno je vežbalo 2183 telovadcev in 652 telovadk, 2399 dečkov in 494 deklic. — Na zletu italijanskih gimnastov v Firenzi je zastopal poljsko Sokolstvo starosta br. Zamojski. — Okrožni zlet v Inovraclovi je izpadel dobro. Vežbalo je nad 1000 članov in 400 članic. — Predsednik šleskega okrožja br. Dreyz je slavil 65letnico Sokolstvu posvečenega življenja.

Nemški turnerji v Češkoslovaški štejejo 15 žup s 1797 častnimi, 21.934 izvršujočimi in 60.501 podpornim članom, 10.962 telovadkami, 11.521 naraščajniki in 8442 naraščajnicami. 109 društev ima lastni dom, 294 jih vežba po šolah, 168 ima lastna stavbišča. 294 tujerodnih društev vežba na Češkoslovaškem po šolah.

Mednarodna delavska olimpijada. V svrhu ugotovitve programa je bila sklicana koncem avgusta v Frankfurt mednarodna konferenca prizadetih delavskih telovadnih organizacij, ki so se je udeležile zveze iz Belgije, Finske, Nemčije, Avstrije, Švice, Češkoslovaške in Francije. Sklenilo se je, da se vrši olimpijada od 24. do 28. julija 1925. v Frankfurtu ob Maini, 26. julija se vrši mednarodni slavnostni sprevod, popoldne javni nastop. Kot sestavina olimpijade se bodo vršile 31. januarja in 1. februarja zimsko-sportne prireditve v Krkonoših. Izločeni so na sodelovanju na olimpijadi vsi pristaši «meščanskih» telovadnih organizacij in vsi oni telovadci, ki so se udeležili aktivno olimpijade v Parizu. — Udeležba komunističnih telovadnih organizacij se propove.

Švicarji popisujejo po svoje olimpijsko tekmo. Niti vrsta niti referent nista zadovoljna z načinom tekme.

IZ UPRAVNIŠTVA

Prihodnje leto bo izhajal Sokolski Glasnik, kakor letos, dvakrat na mesec. Imel pa bo dve prilogi: *Jugoslovenski Sokol*, kakor letos, in prilogo za prednjake in prednjačice: *Prednjak*. Jugoslovenski Sokol in Prednjak bosta priložena po enkrat na mesec v obsegu 16 strani. Sokolski Glasnik z obema prilogama bo stal letno 40 Din.

I. MEDZLETNE TEKME JSS.

PRILOGA „SOKOLSKEMU GLASNIKU“ ŠT. 21.- 23. LETA 1924.

V Ljubljani, dne 15. novembra 1924.

Jugoslovenskemu Sokolstvu!

Bratje in sestre!

Izvršujoči sklepe zbora župnih načelnikov razpisujemo I. medzletne tekme Jugoslovenskega sokolskega saveza, ki se bodo vršile po dosedanjih sklepih v zadnjih dneh meseca junija 1925. v Beogradu.

Medzletnih tekem se lahko udeleži in naj se udeleži vsak telovadec in vsaka telovadka JSS. Vršile se bodo namreč na ta način, da se medzletne tekme izvršijo najprej v vseh društvih JSS. Najboljši v društvenih tekmah in oni, ki bodo dosegli v društvenih tekmah po tekmovalnem redu predpisano število točk, se bodo udeležili potem župnih tekem.

Oni bratje in sestre, ki bodo dobili v župnih tekmah po tekmovalnem redu predpisano število točk, se bodo udeležili končno saveznih tekem.

Medzletne tekme so poleg vsesokolskih zletov največje in najvažnejše prireditve Sokolstva. Obenem so to prireditve celokupnosti, kajti vsak član, vsaka članica ima dolžnost in priliko za sodelovanje.

Medzletne tekme so razen tega prireditev, ki traja sedem mesecev: od dneva razpisa do konca saveznih tekem. Ves ta čas je posvečen enotnemu, silnejšemu, živahnemu delu v vseh telovadnicah JSS., enotnemu in pestrejšemu vzgajanju vseh jugoslovenskih Sokolov in Sokolic.

Zatorej moramo sodelovati vsi jugoslovenski Sokoli in Sokolice z veseljem in navdušenjem, da dosežemo čim večje uspehe pri tekmah in čim večje notranje koristi od priprav za tekme, od sokolske vzgoje.

Sokolska vzgoja nam bodi predvsem pred očmi: vzgoja za utrjenje in oplemenitev našega naroda, vzgoja, ki naj zvišuje občne sile naše ljubljene domovine.

Bratom načelnikom in sestram načelnicam naročamo, da prečitajo in obrazložijo naš poziv vsemu članstvu ter takoj prično s pripravami za I. medzletne tekme.

Priprave naj bodo vestne in vztrajne!

Uspehi so odvisni od dela vsakega posameznika!

Zdravo!

Načelništvo Jugoslovenskega sokolskega saveza.

Miroslav Ambrožič
načelnik JSS.

Posebni predpisi za I. medzletne tekme JSS.

1.) Tekmuje se po tekmovalnem redu JSS., sprejetem na seji zbornice župnih načelnikov dne 1. novembra 1924.

2.) Člani tekmujejo v vseh tekmovalnih panogah, ki so navedene v poglavju I. (občne določbe), točki 7.) tekmovalnega reda, razen v tekmi D., in sicer je tekma A. (Tekme vrst in pesameznikov v vrstah) obvezna za vsako društvo toliko, da se mora vsako društvo za tekmo pripravljati ter tekmo izvesti vsaj v društvu in v župi.

Tekma A. (Tekme vrst in pesameznikov v vrstah) obsega:

a) V višjem oddelku: Po eno predpisano vajo na drogu, bradlji, konju na šir z ročajema; sestavljen skok v višino in daljino, tek na 100 y, plezanje po vrvi, metanje diska.

b) V srednjem oddelku: Po eno predpisano vajo na drogu, bradlji, konju na šir z ročajema; skok v višino ali skok v daljino, tek z nizkimi ovirami, suvanje krogle (z desno in levo roko).

c) V nižjem oddelku: Po eno predpisano vajo na drogu, bradlji, konju na šir z ročajema; skok v višino ali skok v daljino, tek na 100 y, suvanje krogle (z desno in levo roko).

Za orodja: drog, bradljo, kroge predpisuje savezno tehnično vodstvo po pet vaj, izmed katerih se pri tekmi izvaja izžrebana vaja; za konja na šir so predpisane po tri vaje, izmed katerih se pri tekmi izvaja izžrebana v obe strani; srednji in nižji oddelek vadita oba skoka: v višino in v daljino, ker bo izvesti pri tekmi izžrebani skok (ali v višino ali v daljino).

č) Razen tega izvajajo pri tekmi vsi oddelki eno izmed predpisanih štirih prostih vaj.

Za prostovoljne vaje veljajo določbe tekmovalnega reda JSS.

Za prostovoljne vaje pri tej tekmi so določene za višji in srednji oddelek vaje na krogih.

Tekma B. (Tekme pesameznikov za prvenstvo JSS.) obsega vse, kar je predpisanega za to panogo tekme v tekmovalnem redu JSS. Tek 120 y z visokimi ovirami.

Tekme C., Č. in E. po tekmovalnem redu JSS.

3.) Članice tekmujejo v tekmi A., ki je, kakor za člane, obvezna tudi za članice. Za tekmo so veljavne posebne določbe za ženske tekme tekmovalnega reda JSS. (poglavje XI.). Razen tega tekmujejo članice v drugih panogah, kolikor ima zanje tekmovalni red posebne določbe.

V tekmi E. lahko nastopajo člani in članice skupno.

Tekma A. (Tekma vrst in pesameznikov v vrstah) obsega:

a) V višjem oddelku: Po eno predpisano vajo na bradlji, na konju, na krogih in na gredi; skok v daljino, metanje žoge, tek.

b) V srednjem oddelku: Po eno predpisano vajo na bradlji, na konju, na krogih in na gredi; skok v daljino, metanje žoge in tek.

c) V nižjem oddelku: Eno vajo na gredi, sestavljen skok v višino in daljino, metanje žoge in tek.

č) Vsi trije oddelki imajo razen tega po eno prosto vajo s posebnim predpisanim nastopom (redovne vaje na povelje).

Izmed predpisanih vaj se bo na tekmi izvajala po ena izžrebana vaja.

4.) Vsa društva morajo takoj, kakor hitro bodo vaje izdane, pričeti s pripravami za tekmo.

5.) Vsa društva morajo izbirne tekme izvršiti do 30. aprila 1925., vse župe pa do 15. maja 1925.

Župna tehnična vodstva v tem pogledu nadzorujejo društva ter sporazumno odredjajo čas izbirnih tekem.

6.) Po izvršenih društvenih in župnih izbirnih tekmah je priglasiti v zmislu predpisov tekmovalnega reda vse po določenih tega reda za savezno tekmo izbrane tekmovalce in tekmovalke za I. medzletne tekme JSS.

Predpisane tekmovalne vaje
za tekmo članov v panogi A
(tekme vrst in posameznikov v vrstah)

Proste vaje

Hitrost: zmerna.

Temeljna postava: spetna stoja — priročiti (prsti iztegnjeni, palca spredaj). Vsaka sestava štirikrat. Po četrti izvedbi prvih treh sestav je preiti v odmor: prednožna stoja z d. ven — roke napognjene na križu. Koncem četrte sestave je vztrajati zaradi sledečega sestopa v pozoru.

Prva sestava.

- I. 1. Z nizkim vzponom na l. izstopna stoja z d. naprej — skozi predročenje, hrbta ven, odročiti gor, hrbta dol, pogled poševno gor;
 2. a)* v stoji drža — zasuk rok, hrbta gor;
 - b) $\frac{1}{2}$ obr. v l. (na prstih obeh nog) v odnožno stojo z d. (l. ostane v vzponu) — po najkrajši poti priročiti, hrbta spredaj;
 3. s prisunom z d. (v vzponu) čepenje — predročiti, hrbta gor;
 4. a) drža;
 - b) vzravnavna v vzpon — z rokama drža;
- II. 1. izpad z d. vstran, odklon v l. — odročiti, hrbta gor, (roke vzporedno z l. nogo);
 2. v stoji drža — čelni krog z d. dol, in spojeno;
 3. $\frac{1}{2}$ obr. v l. (na petah obeh nog) v zagib z d., vzklon in zmeren zaklon (trup in l. noga v ravni črti) — predročiti (d. z lokom dol), hrbta gor (vsled zaklona smere roke poševno gor), pogled na roke;
 4. a) drža;
 - b) pričeti prihodnji gib;
- III. 1. z odzivom z d. prenos teže telesa na l. in izpad z d. naprej, vzklon in zmeren predklon (trup v ravni črti z l. nogo) — odročiti, hrbta gor;
 2. drža;
 3. vzravnavna, vzklon, cel obr. v l. (na petah obeh nog) in predgib z l., zmeren predklon — priročiti, palca naprej in (po obratu) z d. skozi predročenje vzročiti, hrbet nazaj, z l. priročiti, hrbet naprej (roki, trup in d. noga v ravni črti);
 4. drža;
- IV. 1. vzravnavna na l. in izstopna stoja z d. naprej, vzklon — predročiti, d. z lokom nazaj, l. roka počaka d. v priročenju, nato preideta obe v predročenje, hrbta rok gor, in spojeno:

* Kjer je četrtinka razdeljena na osminki, šteje dvozložno («dva — in»)!

2. $\frac{1}{2}$ obr. v l. (na prstih obeh nog) v odnožno stojo z d. — z lokom gor odročiti z l., hrbet gor (d. ostane na mestu in preide tako v odročenje), in spojeno: čelni loki dol do vzročnja, hrbta ven, in spojeno;
3. s prisunom z d. spetna stoja — zasukati roki, dlan ven, in spojeno: skozi odročenje priročiti, hrbta ven;
4. drža.

Druga sestava.

- I. 1. a) $\frac{1}{2}$ obr. v l. (na l. peti in d. prstih) v zanožno stojo z d. — odročiti, hrbta gor, in spojeno;
 - b) v stoji drža— s spodnjimi lehtmi čelni krogi gor;
2. drža;
3. a) izstopna stoja z d. naprej — skozi priročnje predročiti, hrbta ven, in spojeno;
 - b) cel obr. v l. (na prstih obeh nog) v zanožno stojo z d. noter — predročiti, l. skozi vzročnje, d. skozi priročnje, hrbta ven;
4. odkoračna stoja z d. vstran (široka) — odročiti, dlani gor;
- II. 1. odročno upogniti, pesti stisnjene nad ramama, hrbta gor;
2. a) suniti gor, hrbta ven, pogled gor;
- b) zasuk rok, hrbta nazaj, prste iztegniti;
3. predklon (vodoravno) — predročiti, hrbta gor (spredaj);
4. drža;
- III. 1. $\frac{1}{2}$ obr. v l. (na petah obeh nog), vzklon in predgib z l., zmeren predklon — z l. vzročiti, z d. priročiti, hrbta ven (roke trup in d. noga v ravni črti);
2. drža;
3. a) vzravnavna na l., vzklon in s prednoženjem z d. cel obr. v l. (na prstih l. noge), zanožiti z d. — vzročiti, d. z lokom dol, hrbta ven;
- b) čepna vzpora zanožno z d. — skozi predročnje opreti roke ob prstih l. noge na tla;
4. s prisunom z l. ležna opora sklecno za rokama;
- IV. 1. z odzivom sonožno vzravnavna v spetno stojo — skozi predročnje vzročiti, hrbta ven;
2. $\frac{1}{2}$ obr. v l. (na peti l. in prstih d. noge) v zanožno stojo z d. — z l. predročiti, hrbet gor, z d. s krogom nazaj vzročiti, hrbet nazaj;
3. s prisunom z d. spetna stoja — z d. predročiti, zasukati hrbta ven, in spojeno: priročiti, hrbta ven;
4. drža.

Tretja sestava.

- I. 1. Odročiti, hrbta nazaj;
2. a) vzročiti, hrbta ven;
- b) zasuk rok, hrbta nazaj;

3. čepna vzpora zanožno z d. — skozi predročenje opreti roke ob prstih l. noge na tla;
 4. a) drža;
 - b) vzravnavna na l., zanožiti z d., predklon (vodoravno) — odročiti, hrbta gor;
- II. 1. vzklon in izstopna stoja z d. naprej — skozi priročenje predročiti gor, hrbta ven;
2. a) d. zaročno skrčiti, roka pod pazduho, hrbet ven;
 - b) izstopna stoja z l. naprej s $\frac{1}{4}$ zasukom stopala v l. — z rokama drža;
 3. izpad z d. naprej, zmeren predklon (trup in l. noga v ravni črti) — z d. suniti v predročenje $\frac{3}{4}$ gor, hrbet ven, l. zaročno skrčiti, roka pod pazduho, hrbet ven [kakor prej z d. pod II. 2. a)];
 4. a) drža;
 - b) vzravnavna na d. v zanožno stojo z l., vzklon — suniti z l. v predročenje gor, hrbet ven, z d. drža, in spojeno;
- III. 1. cel obr. v l. (na prstih obeh nog) v zanožno stojo z d. — z l. skozi vzročenje predročiti, hrbet ven, d. odročno skrčiti, prsti na tilniku, hrbet nazaj;
2. a) izpad z d. naprej, zmeren predklon — z d. suniti gor, hrbet ven in spojeno mahnuti v predročenje gor, z l. skozi priročenje zaročiti, hrbta ven (roke vodoravno, trup in l. noga v ravni črti);
 - b) vzravnavna, vzklon in $\frac{1}{2}$ obr. v l. (na peti l. in prstih d. noge) v odročno stojo z d. — odročiti, hrbta nazaj (l. zasukati naprej);
 3. vzročiti, hrbta ven;
 4. drža;
- IV. 1. skrižna stoja z d. spredaj — s čelnimi loki noter odročiti, hrbta gor;
2. cel obr. v l. (na prstih obeh nog) v spetno stojo — z rokama drža;
 3. priročiti, palca naprej;
 4. drža.

Četrta sestava.

- I. 1. a) Umik z l. nazaj, zmeren predklon (trup in l. noga v ravni črti) — predročiti, hrbta gor (roke vsled predklona poševno dol);
- b) vzravnavna na d., zanožiti z l., vzklon — v predročanju drža, in spojeno;
 2. a) izstopna stoja z l. naprej — odročiti, hrbta gor, in spojeno:
 - b) izstopna stoja z d. naprej — skozi zaročenje priročiti, hrbta ven, in spojeno;
 3. izstopna stoja z l. naprej — skozi predročenje vzročiti noter, hrbta ven (konci prstov se dotikajo), pogled gor;
 4. drža;

- II. 1. cel obr. v d. (na prstih obeh nog) v zanožno stojo z l. noter — po obratu odročiti, hrbta gor;
2. a) cel obr. v l. (na prstih obeh nog) v zanožno stojo z d. — v odročanju drža, in spojeno;
- b) cel obr. v l. (na peti l. noge), zanožiti z d. — z l. predročiti, hrbet gor, z d. zaročiti, hrbet ven, in spojeno;
3. izpad z d. nazaj — z d. z lokom dol vzročiti, pest, hrbet ven, l. roka v bok, palec zadaj (komolec smeri naravnost vstran);
4. drža;
- III. 1. z odzivom z d. vzravna in zanožiti z d. — z d. bočni krog nazaj (v vzročnje, hrbet ven), z l. drža;
2. izpad z d. naprej, zmeren predklon (trup in l. noga v ravni črti) — z lokom nazaj z d. priročiti, z l. suniti dol, stisniti pesti, in spojeno: oberočno predročiti gor, hrbta ven (roke vodoravno);
3. drža;
4. vzravna, vzklon, $\frac{1}{2}$ obr. v l. (na prstih l. noge) in skrižna staja z d. spredaj — odročiti, leva skozi vzročnje, hrbta gor, prste iztegniti;
- IV. 1. cel obr. v l. (na prstih obeh nog) v spetno stojo — skozi priročnje, hrbta ven, odročiti, hrbta gor;
2. a) čepenje — skozi priročnje predročiti, hrbta ven;
- b) vzravna v vzpni spetno — v predročnju drža;
3. spetna staja — priročiti, palca naprej;
4. drža.

Nižji oddelek

Drog

1.

S kolebom v vesi spredaj z nadprijemom: v predkolebu naupor v obesi v levem podkolenju zunaj rok — toč v obesi v levem podkolenju nazaj — premah odnožno z levo nazaj v vzporo spredaj — sevlek naprej v veso vznosno spredaj — polagoma v prednos (drža) — vesa — seskok.

2.

Iz vese spredaj z nadprijemom: vzmik spredaj — podmetno koleb — v predkolebu obesa v desnem podkolenju zunaj rok — z zamahom z levo vzmik v obesi v desnem podkolenju — preprijem z desno v podprijem (zunaj desne noge) — s premahom odnožno z levo naprej in polobratom v desno seskok.

3.

S kolebom v vesi spredaj z nadprijemom: naupor vzklopno — spad nazaj v veso vznosno — naupor v obesi v desnem podkolenju zunaj rok — preprijem soročno v podprijem — toč v obesi v desnem pod-

kolenju naprej — preprijem soročno v nadprijem — premah odnožno z desno nazaj — povses nazaj v veso — prednos z levo — prednos z desno, l. spustiti — vesa — seskok.

4.

Iz vese spredaj z nadprijemom: vesa vzosno spredaj — prevlek skrščno v veso vzosno zadaj — vesa strmoglavo — razovno v veso zadaj — s spuščanjem leve roke dvojni obrat v desno v veso spredaj z nadprijemom — vmik spredaj — podmet s polobratom v levo.

5.

S kolebom v vesi spredaj z nadprijemom: naupor jezdno z desno znotraj rok — toč jezdno nazaj — cel obrat v levo — s spadom nazaj in s prevlekom z levo podmet.

Bradlja

1.

Iz stojne zgibe čelno znotraj bradlje z nadprijemom na sprednji lestvini, naskokoma: vmik spredaj v ležno vzporo čelno za rokama — premah odnožno z levo in s polobratom v desno vsed prednožno z levo na levo lestvino zunaj (do seda raznožno pred rokama) — premah prednožno noter — z zakolebom stoja na ramenih — preval upognjeno naprej in vsed prednožno obenožno na levo lestvino zunaj — premah prednožno obenožno noter — zanožka v desno.

2.

Znotraj bradlje bočno naskokoma: opora na lehteh in s predkolebom opora na lehteh vzosno — zakoleb — pri predkolebu vzpora do raznožnega seda pred rokama — premah prednožno obenožno noter — odsun v oporo na lehteh — vzpora vzklopno — kolo zanožno z desno čez desno lestvino — premah prednožno z desno čez levo lestvino — premah zanožno z levo čez levo lestvino in seskok.

3.

Znotraj bradlje bočno naskokoma: skleca — vzpora — prednos — zakoleb in kolo zanožno z levo čez levo lestvino — kolo prednožno z levo čez desno lestvino — prednos — z zakolebom ležna vzpora raznožno za rokama — predkoleb in prednožka v desno.

4.

Znotraj bradlje bočno naskokoma: opora na lehteh in s predkolebom opora na lehteh vzosno — vzpora vzklopno — (pri predkolebu) premah prednožno z desno čez levo lestvino — premah zanožno z levo čez levo lestvino s polobratom v desno v ležno vzporo za rokama čelno desonožno in kolo odnožno z levo s polobratom v desno v sed prednožno obenožno na desni lestvini (zunaj) — s polobratom v levo in preprijemom z desno na sprednjo lestvino: ležna vzpora za rokama čelno in odbožka v levo.

Znotraj bradlje bočno naskokoma: skleca — vzpora — predkoleb — z zakolebom stoja na ramenih — preval upognjeno naprej v vznosno oporo na lehteh — zakoleb — vzpora vzklopno v raznožni sed pred rokama — premah prednožno z desno noter — premah zanožno z desno čez levo lestvino s celim obratom v desno in seskok.

Konj na šir z ročajema

1.

Oprijem na ročajih spredaj, naskokoma: premah skrčno naprej v vzporo zadaj na ročajih — premah odnožno z levo nazaj — premah odnožno z desno nazaj — kolo odnožno z levo — odbočka v levo.

2.

Oprijem z levo na vrat, z desno z obrnjenim nadprijemom na sprednji ročaj, naskokoma: premah odnožno z levo navzad v jezdno vzporo na ročajih — premah odnožno z desno nazaj — kolo prednožno z desno — prednožka v desno čez hrbet.

3.

Iz vzpore spredaj na ročajih: premah odnožno z levo zunaj — premah odnožno z levo nazaj — kolo prednožno z levo — kolo odnožno z desno — premah odnožno z desno naprej — premah odnožno z levo naprej — premah odbočno v desno nazaj — seskok.

Srednji oddelek

Drog

1.

S kolebom v vesi spredaj z nadprijemom: naupor vzklopno — toč v opori spredaj nazaj — spad nazaj v veso vznosno — prevlek z desno in naupor jezdno z desno znotraj — cel obrat v levo — premah odnožno z levo nazaj v vzporo spredaj — povese nazaj v prednos (drža) — vzvlek spredaj — podmet s celim obratom v desno.

2.

Vesa spredaj z nadprijemom — prednos — vesa vznosno — prevlek v veso vznosno zadaj ob skrčenih nogah — sunkoma v razovko v vesi zadaj (drža) — razovno v veso zadaj — sklonjeno v veso vznosno zadaj — prevlek v veso vznosno spredaj — vzvlek spredaj — spad nazaj v veso vznosno spredaj — naupor vzklopno — odkoleb naprej v veso spredaj — v predkolebu prevlek v veso vznosno zadaj in podmet nazaj.

3.

S kolebom v vesi spredaj z nadprijemom: z zakolebom naupor — toč v vzpori spredaj nazaj — spad v veso vznosno — naupor vzklopno

— sevek naprej v veso vznočno — prevlek v veso vznočno zadaj — sunkoma v veso strmo glavo zadaj — vzvlek zadaj in s preprijemom sročno v podprijem toč v skleku zadaj naprej do vzpore — preprijem v nadprijem — prednos v vzpori — seskok naprej.

4.

S kolebom v vesi spredaj z nadprijemom: vzmik spredaj — spad nazaj v veso vznočno — naupor vzl lepno — premik — v predkolebu cel obrat v levo navspred v veso spredaj z dvoprijemom (leva podprijem) — vzmik zadaj — cel obrat v levo v vzpore spredaj — sevek naprej v razovko v vesi spredaj ob skrčeni desni nogi — s prižoenjem z desno vesa — seskok.

5.

Vesa spredaj z nadprijemom — prednos — vznočna vesa in prevlek v vznočno veso zadaj — vesa strmo glavo zadaj — naupor praperno s celim obratom v levo v vzpore spredaj z nadprijemom — spad nazaj v veso vznočno — naupor vzl lepno in premah odnočno z desno naprej noter — sed in preprijem sročno v podprijem — toč jezdno naprej — preprijem sročno v nadprijem in toč jezdno nazaj — s spadom nazaj in s prevlekom z desno podmet.

Bradlja

1.

Na začetku (s čelom proti bradlji) bočno naskokoma: vzpora in premah odnočno z levo v prednos obenočno — premah prednočno z levo na desno lestvino — kolo odnočno z desno čez desno lestvino s celim obratom v levo in preprijemom z levo za telo in vsed prednočno z desno na d. lestvino zunaj (do seda raznočno pred rokama) — premah prednočno obenočno noter — odsun v oporo na lehteh — preval nazaj v stoj na ramenih — pčlagoma v razovko s podporo ob desnem komolcu — predkoleb in kolo prednočno z desno čez levo lestvino — kolo zanočno z desno čez desno lestvino in prednočka v levo.

2.

Iz stojne vese čelno znotraj bradlje z nadprijemom na sprednji lestvini: skrci prednos vzvlek spredaj v ležno vzpore za rokama — premah prednočno z desno in premah zanočno z levo s polobratom v desno v bočno vzpore — z zaklebobom stoja na ramenih — preval upognjeno naprej v vznočno oporo na lehteh — z zaklebobom vzpore do višine razovke (naznačiti) — prednos — polobrat v levo navspred (v prednosu drža) — seskok naprej.

3.

Znotraj bradlje bočno naskokoma: vzpora na lehteh in s predkolebom vzpora na lehteh vznočno — z zaklebobom vzpora in kolo zanočno z desno čez desno lestvino — kolo prednočno z desno čez

levo lestvino — pri predkolebu cel obrat v levo soročno — spad v vznosno oporo na lehteh — preval nazaj v stjo na ramenih — z razročenjem in spuščanjem nog in trupa nazaj v oporo na lehteh, pri predkolebu vzpora in prednožka v desno s polobratom v levo.

4.

Znotraj bradlje bočno naskokoma: opora na lehteh in s predkolebom opora na lehteh vznosno — zakleeb — predkoleb in preval nazaj v stjo na ramenih — polagoma v razovko s podporo ob desnem komolcu — odsun nazaj — vzpora vzklopno — strig zanožno s celim obratom v levo v sed raznožno pred rokama — premah prednožno obenožno noter — zanožka v desno s celim obratom v levo.

5.

Na začetku (s čelom proti bradlji) bočno naskokoma: naupor vzklopno v razovko s spodporo ob desnem komolcu — uleknjeno v ramensko stjo — polagoma razovno skzi skleco v prednos v vzpori — zakoleb in premah odnožno z desno čez desno lestvino (brez dotika) — premah prednožno z desno nazaj čez levo lestvino (desna pred levo) — raznožka nazaj do stje na tleh z oprijemom za lestvini.

Konj na šir z ročajema

1.

Iz vzpore spredaj na ročajih: premah odnožno z desno zunaj — premah odnožno z desno nazaj — kolo odnožno z levo — kolo prednožno z desno — premah odbočno v levo — kolo zanožno z levo — premah zanožno z levo v jezdno vzporo na ročajih — strig odbočno v levo — strig odbočno v desno — premah odnožno z levo naprej — kolo odnožno z desno nazaj — odbočka v desno nazaj.

2.

Oprijem z levo na vrat, z desno na sprednji ročaj, naskokoma: kolo prednožno z desno — premah odbočno v levo v vzporo zadaj na vratu in sprednjem ročaju — kolo zanožno z levo in kolo prednožno z desno navspred v vzporo spredaj na ročajih — kolo odnožno z levo — kolo prednožno z desno — premah odbočno v levo naprej in prednožka v desno navspred.

3.

Oprijem z levo na vrat, z desno z obrnjenim nadprijemom na sprednji ročaj, naskokoma: kolo odnožno z desno s celim obratom v levo v vzporo zadaj na ročajih — premah odbočno v levo nazaj — kolo prednožno z levo — kolo odnožno z desno — premah odbočno v desno naprej v vzporo zadaj na ročajih — kolo odnožno z levo — kolo zanožno z desno in kolo prednožno z levo navspred s polobratom v levo do stje na tleh (desni bok ob konju).

Krogi

1.

Vesa — vesa vzosno — zakoleb — s predkolebom naupor — toč naprej — prednos — z dviganjem trupa (sklonjeno) stoja sklečno — premet naprej v veso — s predkolebom prevrat nazaj raznožno v stojo na tleh.

2.

Vesa — zgiba — polagoma izvinek naprej v vzosno veso — zakoleb — predkoleb in naupor vzklopno — prednos — polagoma vzpora in povs (naprej) v razovko v vesi zadaj — izvinek nazaj v razovko v vesi spredaj s prednožno pokrčeno desno nogo — sunkoma prinožiti k levi in z zakolebom seskok.

3.

Vesa — vesa vzosno — zakoleb — s predkolebom vzmik spredaj — spad (nazaj) v vzosno veso — izvinek nazaj — naupor vzklopno — spad (nazaj) v vzosno veso in z izvinkom nazaj seskok.

4.

Vesa — naupor težno soročno — prednos — polagoma toč naprej (sklonjeno) — zakoleb — spad (nazaj) v vzosno veso — naupor vzklopno — zmik (naprej) v vzosno veso — z zakolebom izvinek naprej — zakoleb — s predkolebom prevrat nazaj snožno v stojo na tleh.

5.

Vesa — prednos — vzosna vesa zadaj ob skrčenih nogah — sunkoma razovka v vesi zadaj — izvinek nazaj — naupor vzklopno — z zakolebom sklečna stoja raznožno (z naslcnom na vrvi) — premet naprej v veso in z zakolebom izvinek naprej — zakoleb — s predkolebom vzosna vesa zadaj — raznožka naprej v stojo na tleh.

Višji oddelek

Drog

1.

S kolebom v vesi spredaj z nadprijemom: v predkolebu prevlek v veso vzosno zadaj in naupor trzoma v vzporo zadaj — spad nazaj in prevlek snočno v veso vzosno spredaj — naupor vzklopno — premik — veletoč nazaj — velevzmik — povs nazaj v prednos v vesi spredaj — vzosna vesa in prevlek v veso strmoglavo zadaj — naupor praporno v vzporo zadaj — prednos — vzpora in prednožka v levo navzad.

2.

Vesa spredaj z nadprijemom — naupor težno soročno — cel obrat v levo v vzporo zadaj s podprijemom — povs naprej v razovko v vesi zadaj — razovno v veso strmoglavo zadaj — prevlek sonožno

v veso vzosno spredaj — vzvlek spredaj — zamah v stojo in veletoč naprej — premet v veso, z zakolebom naupor in odbočka v levo.

3.

S kolebom v vesi spredaj z dvoprijemom, leva podprijem: vzmik zadaj s celim obratom v levo v vzporo spredaj z nadprijemom — spad v veso vzosno — naupor vzklopno in premah odbočno v levo v prednos — toč nazaj — spad nazaj in prevlek v veso vzosno spredaj — naupor vzklopno — z zamahom do stoje na rokah v vzpori raznožka.

4.

Vesa spredaj z nadprijemom — prednos — vzvlek spredaj — povse v razovko v vesi sredaj — prevlek v veso vzosno zadaj ob skrčenih nogah in sunkoma razovka v vesi zadaj — vesa zadaj — s spuščanjem z levo dvojni obrat v desno v veso spredaj z nadprijemom — vzmik spredaj — toč v vzpori spredaj nazaj — spad nazaj v veso vzosno spredaj — naupor vzklopno in raznožka.

5.

S kolebom v vesi spredaj z nadprijemom: z zakolebom naupor do hipne razovke v vzpori — vzpora — premah odnožno z desno naprej — premah odnožno z levo naprej — preprijem soročno v podprijem — polagoma toč v opori zadaj nazaj — preprijem v naprijem — podmetno koleb (s prevlekom v veso spredaj) — premik zadaj prednosno do stoje na tleh.

Bradlja

1.

Na koncu bradlje (s čelom od bradlje ven) iz stojne vese bočno naskokoma: vzmik spredaj — s predkolebom cel obrat v levo soročno — spad v vzosno veso — naupor vzklopno v prednos — premah odbočno v levo — premah odbočno v desno — zakoleb — sklecno poskok naprej v vzporo v prednos — z dviganjem trupa stoja na rokah v vzpori — s predkolebom odbočka v desno (uleknjeno).

2.

Znotraj bradlje bočno naskokoma: opora na lehteh in s predkolebom opora na lehteh vzosno — zakoleb — s predkolebom vzpora — kolo zanožno raznožno — z zakolebom razovka s podporo ob desnem komolcu — razovno v stojo na rokah v vzpori — s sklecnim predkolebom cel obrat soročno v levo — spad v vzosno oporo na lehteh — vzpora vzklopno v prednos — kolo zanožno obenožno v levo — kolo zanožno obenožno v desno in prednožka v levo (prednožka v levo čez obe lestvini).

3.

Znotraj bradlje bočno naskokoma: opora na lehteh in s predkolebom opora na lehteh vzosno — z zakolebom vzpora v stojo

na rokah v vzpori — vzpora in spad nazaj v vzosno oporo na lehteh — zakleeb in preval naprej razročno — v zakolebu spad v veso — predkoleb in naupor vzklopno — kolo zanožno z desno čez desno lestvino s celim obratom izmenskoročno v levo — kolo prednožno z desno nad levo lestvino s celim obratom izmenskoročno v levo — kolo zanožno obenožno čez levo lestvino in odbočka v levo (odbočka v levo čez obe lestvini).

4.

Znotraj bradlje bočno naskokoma: opora na lehteh in s predkolebom opora na lehteh vzosno — zakleeb — s predkolebom preval nazaj razročno — pri predkolebu vzpora — z zakolebom staja na rokah v vzpori — spad v vzosno oporo na lehteh — vzpora vzklopno — z zakolebom cel obrat v levo soročno — z zakolebom staja na ramenih — preval uleknjeno naprej — z zakolebom vzpora in kolo zanožno z desno čez desno lestvino in premah prednožno z desno čez levo lestvino — premah zanožno z levo s polobratom v desno do čelne ležne vzpore za rokama — razročka čez obe lestvini.

5.

Znotraj bradlje bočno naskokoma: opora na lehteh in s predkolebom opora na lehteh vzosno — z zakolebom vzpora — spad v vzosno veso — naupor vzklopno v prednos — z dviganjem trupa staja na rokah v vzpori — polagoma v razovko s podporo ob desnem komolcu — odsun v oporo na lehteh — pri predkolebu vzpora — z zakolebom zanožka v desno s celim obratom v levo, prednosno (prednožka v levo navzad).

Konj na šir z ročajema

1.

Oprijem z levo na vrat, z desno na sprednji ročaj, naskokoma: premah odbočno v levo in kolo prednožno z desno navzpred v vzporo spredaj na ročajih — kolo odnožno z levo — premah odnožno z levo naprej — strig odbočno v desno — strig odbočno v levo — premah odnožno z desno naprej — premah odbočno v levo nazaj — dve kolesi odbočno v desno — premah odbočno v desno in prednožka v levo navspred.

2.

Iz vzpore spredaj na ročajih: premah odnožno z desno zunaj — premah odnožno z desno nazaj — kolo odbočno v levo — premah odbočno v levo v vzporo zadaj na ročajih — premah odnožno z desno nazaj — strig odbočno v levo — strig odbočno v desno — strig odbočno v levo — premah odnožno z desno nazaj — kolo prednožno z desno — kolo odbočno v levo — kolo odbočno v levo s celim obratom v desno nad sprednjim ročajem in vratom v stojo na tleh.

3.

Oprijem z levo na vrat, z desno z obrnjenim nadprijemom na sprednji ročaj, naskokoma: kolo odnožno z levo navzad v vzporo

zadaj na ročajih — kolo zanožno z desno in cel obrat v levo v vzporo spredaj na hrbtu in zadnjem ročaju in kolo odnožno z desno s preprjemom z levo v nadprijem — kolo odbočno v desno — premah odbočno v desno — kolo zanožno z desno in kolo prednožno z levo navspred v vzporo spredaj na ročajih — kolo odnožno z desno — kolo odbočno v desno — premah odbočno v desno in kolo prednožno obenožno v levo navspred v stojo na tleh.

Krogi

1.

Vesa — vesa vznosno — zakoleb — s predkolebom naupor — toč naprej — spad (nazaj) v vznosno veso — z zakolebom naupor v prednos v vzpori — z dviganjem trupa (sklonjeno) stoja na rokah v vzpori — sklecna stoja — premet naprej v veso — s predkolebom premet nazaj raznožno v stojo na tleh.

2.

Vesa — vesa vznosno — zakoleb — s predkolebom vzmik v sklecno in toč sklecno nazaj — povs (nazaj) v razovko v vesi spredaj (naznačiti) — z zakolebom izvinek naprej v razovko v vesi zadaj — razovno v strmoglavo veso — praporni naupor v prednos v vzpori — polagoma vzpora in toč naprej — razpora (naznačiti) in seskok.

3.

Vesa — vesa vznosno — z zakolebom naupor — toč nazaj — spad (nazaj) v vznosno veso — naupor vzklopno v prednos — sevek (naprej) v prednos v vesi — vesa — naupor težno soročno v prednos v vzpori — z dviganjem trupa stoja na rokah v vzpori — spad (nazaj) v vznosno veso — zakoleb — s predkolebom premet nazaj snožno v stojo na tleh.

4.

Vesa — vesa vznosno — zakoleb — s predkolebom vzmik v naznačeno razovko v vzpori spredaj (brez podpore) — povs (razovno) v razovko v vesi zadaj — izvinek nazaj — naupor vzklopno — prednos — z dviganjem trupa stoja sklecno — sevek (naprej) v strmoglavo veso — z zakolebom izvinek naprej v vznosno veso zadaj in raznožka naprej v stojo na tleh.

5.

Vesa — vzelek spredaj — povs nazaj v razovko v vesi spredaj — vznosna vesa spredaj ob skrčenih nogah zadaj — sunkoma razovka v vesi zadaj — izvinek nazaj s predkolebom naupor — toč naprej — toč nazaj — prednos — razovno v stojo sklecno — suniti v razporo (naznačeno) in seskok v stojo na tleh.

Prvenstvo JSS.

Drog

S kolebom v vesi spredaj z nadprijemom: vzmik zadaj v prednos — vzpora zadaj — sevek nazaj v razovko v vesi zadaj — vznosna

vesa in prevlek v razovko v vesi spredaj — razovno vrvlek spredaj — razovno v stojo na rokah v vzpori — veletoč nazaj — velevzmik (brez dotika) — premik v veso — v predkolebu prevlek v iztegnjeno veso zadaj — s predkolebom naupor v vzporo zadaj — spad nazaj in prevlek v veso vzosno spredaj — naupor vzklopno — z zamahom do stoje na rokah v vzpori vzetka.

Bradlja

Na koncu (s čelom od bradlje ven) iz stojne vese bočno naskokoma: vzmik spredaj do višine razovke (naznačiti) — pri predkolebu cel obrat v levo soročno — spad v vzosno veso — naupor vzklopno — premah raznožno naprej v prednos — zakoleb — sklecno poskok naprej v vzporo — z zakolebom stoja na rokah v vzpori — polagoma razovno v vzporo in spojeno toč nazaj v oporo na lehteh — s predkolebom vzpora v prednos — razovno v stojo na rokah v vzpori — odsun v oporo na lehteh — preval nazaj v stojo na rokah v vzpori — predkoleb in odbočka v desno s polobratom v levo (visoko, uleknjeno).

Konj na šir z ročajema

Oprijem z levo na vrat, z desno z obrnjenim nadprijemom na sprednji ročaj, naskokoma: premah zanožno obenožno v desno s celim obratom v levo v vzporo spredaj na ročajih — kolo odbočno v desno — premah odbočno v desno — kolo zanožno z desno — premah prednožno obenožno v levo navspred v vzporo zadaj na zadnjem ročaju in hrbtu — kolo odbočno v levo nazaj — kolo zanožno z desno — kolo prednožno z levo navspred v vzporo spredaj na ročajih — kolo odnožno z desno — premah prednožno z levo naprej — strig odbočno v levo — strig odbočno v desno — premah zanožno z desno naprej — kolo zanožno z levo — dve kolesi odbočno v desno nazaj in kolo prednožno obenožno v desno navzad s polobratom v desno v stojo na tleh.

Krogi

Vesa — razovka v vesi spredaj — razovno v strmoglavo veso — izvinek nazaj — s predkolebom vzmik — toč nazaj v stojo na rokah v vzpori — spad (nazaj) v vzosno veso — z zakolebom izvinek naprej v vzosno veso — z zakolebom naupor v prednos v vzpori — polagoma vzpora in toč naprej uleknjeno — razovno v stojo na rokah v vzpori — stoja sklecno — suniti v razporo (v stoji, naznačiti) — s predkolebom vzpora — z zakolebom odkoleb nazaj (v veso) in premet nazaj raznožno v stojo na tleh.

Prosta vaja

- I. 1. a) Prednožiti z d., predročiti, palca gor;
- b) s $\frac{1}{2}$ obr. v l. (na prstih l. noge) izpad z d. vstran, zmeren odklon v d. (trup in l. noga v ravni črti) — skozi vzročenje, palca nazaj: z l. odročiti dol, hrbet gor, z d. z lokom v l. odročiti gor, dlan gor, pogled na l. roko (roki vodoravno);

2. drža;
 3. a) vzravnavna, $\frac{1}{2}$ obr. v l. na petah obeh nog in predgib z l., vzklon in zmeren predklon (trup in d. noga v ravni črti) — odročiti, hrbta gor (zasuk d. lehti!);
b) vzravnavna, zanožiti z d., vzklon — priročiti, palca naprej;
 4. a) s prednoženjem z d. cel obr. v l. na prstih l. noge, zanožiti z d. — skozi predročenje vzročiti, palca nazaj;
b) zanožna stoja z d. — skozi predročenje priročiti, palca naprej;
- II. 1. a) d. prednožno skrčiti — zaročno skrčiti, roke pod pazduhami, prsti smere naravnost naprej, palca gor;
b) suniti v prednoženje (vodoravno) — suniti v predročenje, hrbta gor;
2. drža;
 3. a) odnožiti z d., visoko — odročiti, hrbta gor, in spojeno:
b) zanožiti z d. — zaročiti, dlani gor;
 4. počep na l., predklon, zanožiti z d. — skozi priročenje vzročiti, hrbta nazaj (roke, trup in d. noga v vodoravni črti); ta gib izvede ostro, dočim prej na «tri» «in» polagoma prehajaš v zanoženje in zaročenje;
- III. 1. vzravnavna in $\frac{1}{2}$ obrata v d. na peti l. noge, odklon v l., odnožiti z d. — z l. drža v vzročanju, z d. krog naprej (oziroma dol); obrat in zlasti drugo polovico kroga z d. izvede ostro; trup in d. noga ostaneta na mestu ter preideta le vsled obrata v nov položaj; roke, trup in d. noga tedaj vodoravno v eni črti);
2. drža;
 3. vzklon in izpad z d. vstran, odklon v d. — v vzročanju drža (roke, trup in l. noga v ravni črti);
 4. drža;
- IV. 1. odročno skrčiti, roke nad ramami, hrbta gor (sicer drža);
2. suniti gor, palca nazaj (sicer drža);
 3. vzravnavna, vzklon, $\frac{1}{2}$ obrata v l. na petah obeh nog in predgib z l., zmeren predklon (trup in d. noga v ravni črti) — z l. po obratu skozi predročenje priročiti, hrbet naprej, z d. z lokom nazaj vzročiti, hrbet nazaj;
 4. z odzivom z l. vzravnavna in preskok na d. (poleg mesta, ki ga zapusti l. noga), zanožiti z l., predklon (trup in l. noga v vodoravni črti), odročiti, hrbta gor (d. noga je napeta!);
- V. 1. do 4. drža;
- VI. 1. vzklon, skozi prinoženje prednožiti in s celim obr. v d. na prstih d. noge zanožiti z l. — skozi priročenje in predročenje vzročiti, palca nazaj;
2. čepna vzpora zanožno z l. — skozi predročenje opréti roke ob prstih d. noge na tla;

3. z odzivom sonožno izmena nog v čepno vzporo zanožno z d.;
 4. čepna vzpora odnožno z d. (pogled naprej);
- VII. 1. kolo odnožno z d. (pod l. nogo v čepno vzporo odnožno z d.), in spojeno;
2. še eno kolo kakor pod 1.;
 3. kolo odnožno z d. v ležno oporo sklecno za rokama;
 4. drža;
- VIII. 1. z odzivom sonožno premah skrčno v ležno vzporo pred rokama;
2. cel obr. v l. soročno v ležno vzporo za rokama;
 3. premah odbočno v l. v ležno vzporo pred rokama;
 4. cel obr. v l. soročno v ležno vzporo za rokama;
- IX. 1. z odzivom nog čepna vzpora raznožno (roke so oprte na tla znotraj kolen ob prstih nog);
2. vzravnavna in preža z l. naprej;
 3. drža;
 4. drža;
- X. 1. a) spodnja brca z d.;
- b) s $\frac{1}{2}$ obr. v l. na prstih l. noge namer na vnanjo brco z d.;
 2. vnanja brca z d., pogled v d.;
 3. drža;
 4. drža;
- XI. 1. z zamahom z d. skozi prinoženje v l. $1\frac{1}{2}$ obr. v l. na prstih l. noge, zanožiti z d. — z l. roko zamah dol in po obratu povratek v položaj kakor v preži, z d. drža;
2. preža z l. naprej;
 3. prežo menjati naprej;
 4. drža;
- XII. 1. vzravnavna s $\frac{1}{2}$ obr. v l. na prstih l. noge in skrižna stoja z d. spredaj — po najkrajši poti odročiti, hrbta gor;
2. $1\frac{1}{2}$ obr. v l. na prstih obeh nog v zanožno stojo z d. noter, zasuk trupa in zmeren odklon v l. — z rokama začetkoma drža, pri zadnjem $\frac{1}{2}$ obr. pa z d. ostro predročiti gor ven, z l. zaročiti ven, hrbta gor, pogled na d. roko;
 3. a) drža;
 - b) v stoji drža — d. upogniti, roka pred d. ramo, hrbet gor;
 4. izpad z d. naprej, vzklon in zmeren predklon (trup v ravni črti z l. nogo) — mahnuti z d. v predročenje gor ven, l. upogniti zaročno ven, roka ob d. rami, hrbta gor (zasuk trupa in pogled na d. roko ostane);
- XIII. 1. vzravnavna, vzklon in odsuk, cel obr. v l. na petah obeh nog in predgib z l., zmeren predklon (trup in d. noga v

ravni črti) — suniti z l. naprej gor (poševno), d. skrčiti zaročno, roka ob d. rami, hrbta gor (lehti skrčene d. roke sta vzporedni z l.);

2. a) suniti z d. naprej, gor (vzporedno z l.), in spojeno;
b) vzravnava in s prisunom z d. vzpon spetno, vzklon — vzročiti, hrbta nazaj, in spojeno;
3. a) čepenje — z loki nazaj (skozi zaročenje in priročenje) predročiti, hrbta gor, in spojeno;
b) vzravnava in s poskokom razkoračna stoja (široka) — do vzravnave drža v predročanju, nato odročiti dol, pesti, mazinca gor;
4. skozi odročanje vzročiti, hrbta nazaj, prste iztegniti, pogled gor;

XIV. 1. } polagoma globoki predklon — do vodoravnega predklona
2. } v vzročanju drža, nato polagoma predročiti, hrbta naprej;
3. stojna opora raznožno za rokama in s prenosom teže telesa na prste nog in roke pričetek dviganja stoje na rokah (sklonjeno, s pokrčenimi rokami);

XV. 1. } nadaljevanje dviga stoje tako, da so najkasneje na XV. 2.
2. } roke iztegnjene, noge skupaj, križ uleknjen;
3. } drža;
4. }

- XVI. 1. a) vskok med roke v čepno vzporo;
b) vzravnava in z odzivom sonožno poskok na mestu, raznožiti in spet snožiti, odročiti, hrbta gor;
2. doskok na tla v čepenje in spojeno vzravnava v vzpon, z loki dol (d. pred l.) vzročiti, palca nazaj;
 3. spetna stoja — skozi odročanje priročiti, palca naprej;
 4. drža.

Predpisane tekmovalne vaje

za tekmo članic v panogi A

(tekme vrst in posameznic v vrstah)

Nastop k prostim vajam za vse oddelke

Nastop se izvaja na prostoru, ki meri 7×7 znakov, tedaj v kvadratu 13×13 m. Sodnice so pred stranico *a*. Vrsta prikoraka v zastopu in se postavi v red s čelom proti sodnicam na sredi stranice *b* — vodnica je desna krajnica — v «odmor». Na povelje vrhne sodnice stopi vrsta v «pozor» in začne izvajati nastop k prostim vajam. Poveljuje vodnica vrste, ki je označena na tekmovalni poli kot prva.

Red začne korakati na povelje:

1. «Hodoma — hod!»,

ko pride približno do tretjega znaka, izvede pohod v prečni smeri na povelje:

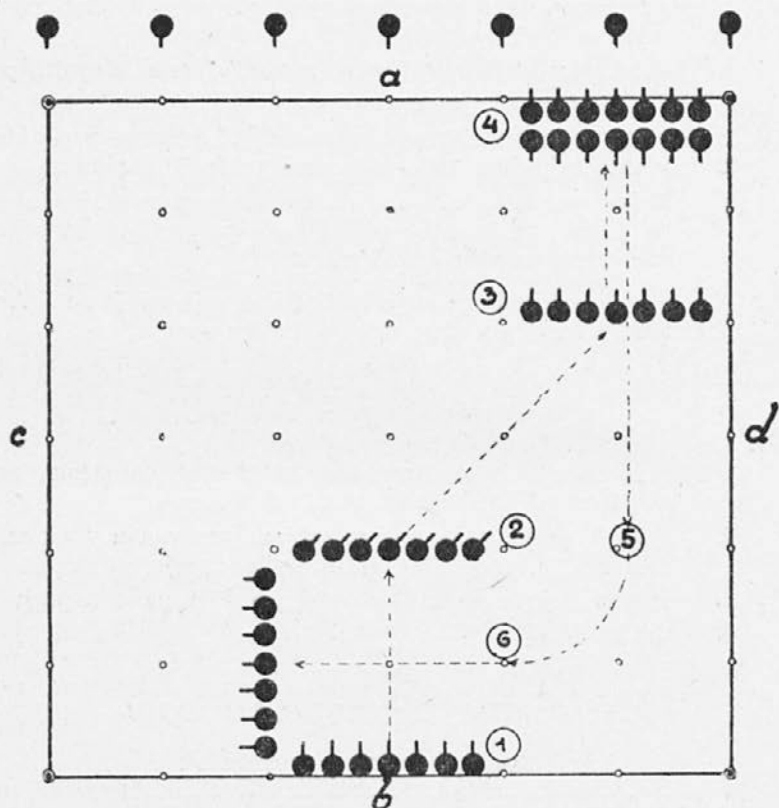
2. «V desno polu — v bok!»

in se usmeri, v prejšnjo smer približno na petem znaku, na povelje:

3. «Povrat, s če-lom!»

Potem koraka red naravnost do sedmega znaka, kjer izvede cel obrat na povelje:

Podrice

4. «S čelom na-zad!»

Zdaj koraka red proti stranici *b*; ko pride približno do tretjega znaka, napravi zavoj za 90° na povelje:

5. «Zavoj! v desno za-vij!»

Po izvedbi zavoja poveljuje vodnica:

6. «Ravni — smer!»

in takoj nato:

7. «Zastop! v desno — v bok!»

nakar izvede red pol obrata v zastop, ki koraka proti stranici *a*. Vodnica je sedaj zadnja; po nekoliko korakih poveljuje:

8. «Čelno v red, v levo polu — v bok!»

Zastop napravi čelno izprečitev in preide zopet v red, ki koraka na povelje:

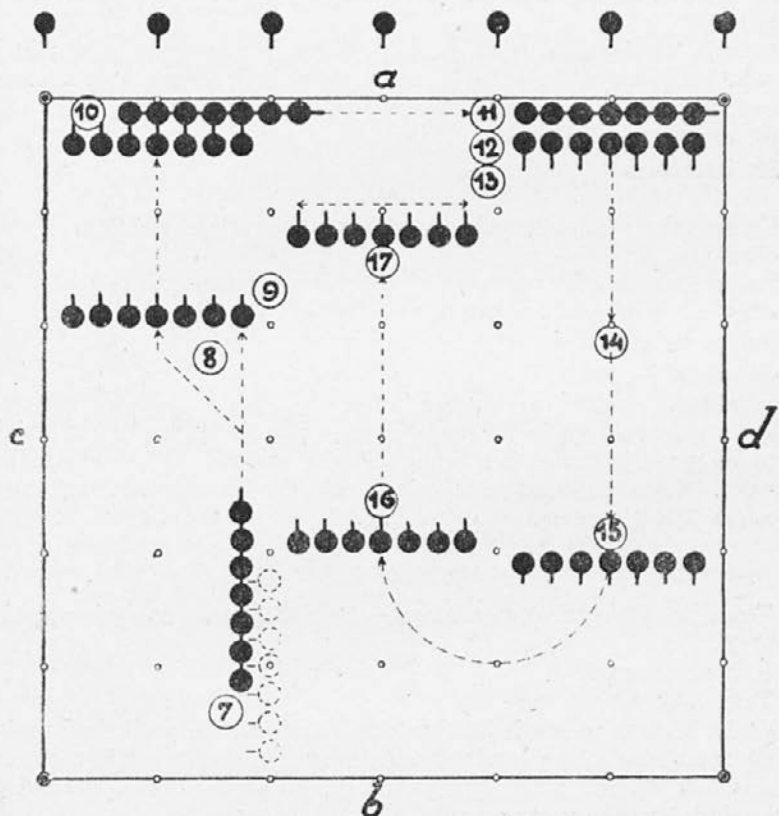
9. «Polni ko-rak!»

proti stranici *a*. Vodnica je na levem krilu in koraka ob stranici *c*. Na sedmem znaku preide red na povelje:

10. «Zastop! v desno — v bok!»

zopet v zastop, ki koraka ob stranici *a* proti stranici *d*. Vodnica je

Podrice

zadnja v redu. Ko pride prva tekmovalka približno do stranice *d*, poveljuje vodnica:

11. «Slog naprej, na mestu ko-rak!»

Ko so napravile vse tekmovalke slog naprej, preidejo s polobratom v desno v red na povelje:

12. «Red! v desno s če-lom!»

in izstopijo nato s polnim korakom na povelje:

13. «Polni ko-rak!»

ter korakajo ob stranici *d* proti stranici *b*. Med korakanjem menjajo korak približno na petem znaku na povelje:

14. «Menjaj ko-rak!»

Ko pride red približno do tretjega znaka, izvede zavoj na povelje:

15. «Zavoj! v desno za-vij!»

ter po izvedbi zavoj za 180° koraka na povelje:

16. «Ravni — smer!»

s polnim korakom po sredi proti sodnicam.

Dva ali tri znake pred sodnicami se ustavi red na povelje:

17. «Postati — stoj!»

Na povelje:

18. «Prosti razstop z odkoraki od srede v desno in levo, odročiti — zdaj!»,

napravijo tekmovalke prosti razstop. Srednja ostane na mestu in le odroči. Če je tekmovalk šest, napravita srednji dve korak v stran. Ko so tekmovalke na svojih znakih, poveljuje vodnica:

19. «Priročiti — zdaj!»

20. «Odmor!»

*

Ko so tekmovalke izvedle proste vaje, poveljuje vodnica:

«Sestop k sredi — zdaj!»

Po izvedenem sestopu narede polobrat na povelje:

«Zastop! v desno — v bok!»,

in na povelje:

«Hodoma — hod!»,

odkorakajo.

Navedeni znaki so le pripomoček za vežbanje in razdelitev povelj. Zato se povelja izven dolčenega znaka ne bodo klasificirala kot napaka. Vrsta pa med izvajanjem ne sme prestopiti označenega prostora 7 × 7 znakov.

Proste vaje

Temeljna postava: spetna stoja — priročiti (prsti iztegnjeni, palca naprej).

Hitrost: zmerna.

Takt: 4/4.

Vsaka sestava se izvaja štirikrat; po četrti izvedbi prvih treh sestav je na zadnjemu gibu sledečo dobo odmor (prednožna stoja z d. ven, roke v bok viličasti prijem, palca nazaj.) Po končani četrti sestavi pa ostanejo telovadke v «pozoru».

Prva sestava.

- I. 1. a) Predročiti, hrbta gor, in spojeno
b) z d. začeti bočni krog dol, z l. drža, in spojeno
2. a) z d. dokončati krog, z l. drža;
b) z l. začeti bočni krog dol, z d. drža, in spojeno
3. počep na d. (na celem stopalu), zanožiti z l., zmeren (45°) predklon (trup v ravni črti z l. nogo) — z l. dokončati bočni krog, in spojeno; z obema rokama skozi priročenje odročiti tričetrt dol, mazinca gor;

4. a) drža;
- b) vzravnavna, vzklon, pokrčiti prednožno l. (v pravem kotu, prsti l. noge smere navpično k tlom), skrčiti po najkrajši poti predročno ven, roki pred prsmi, sklopljeni dol, konci prstov se nalahko dotikajo — in spojeno
- II. 1. l. iztegniti v nizko prednoženje in izstopna stoja z l. naprej — s podlehtnimi loki gor uročiti predročno gor dlani gor, pogled na dlani, in spojeno
2. a) $\frac{1}{2}$ obr. v d. na prstih obeh nog v stojo odnožno z l. — iztegniti lehti in z d. z lokom dol, z l. po najkrajši poti odročiti, hrbta gor, pogled na d., in spojeno;
- b) izstopna stoja z l. naprej v vzpen — d. s podlehtnim lokom gor upogniti odročno, roka pred ramo, hrbet gor, z l. drža, in spojeno;
3. izstopna stoja z d. naprej — z d. s podlehtnim lokom dol odročiti, l. s podlehtnim lokom dol upogniti odročno, roka pred ramo, hrbta gor, pogled še vedno na d.;
4. drža;
- III. 1. pokrčiti l. zanožno (golen in stopalo vodoravno), zmeren odklon v l. — d. vzročno uročiti, vzklopiti (dlan gor), prsti smere v levo, z l. suniti dol in uročiti odročno dol, vzklopiti, prsti smere proti telesu in se s konci nalahko dotikajo telesa, pogled gor;
2. a) iztegniti l. in izstopna stoja z l. naprej, vzklon — d. iztegniti v vzročenje, mazinec nazaj in odročiti, z l. odročiti, hrbta gor, pogled naprej, in spojeno
- b) izstopna stoja z d. naprej v vzponu, z rokama drža, in spojeno;
3. cel obr. v l. in počep zanožno z d. noter, predklon — po najkrajši poti predročiti v l., hrbta napr. (med obratom z rokama drža, radi predklona smere prsti poševno k tlom);
4. vzravnavna na l. v zanožno stojo z d. noter, vzklon — odročiti, (d. z lokom dol), hrbta gor;
- IV. 1. izstopna stoja z d. v stran — l. z lokom dol predročno pokrčiti, spodnja leht vodoravno pred telesom, hrbta gor, z d. roko drža;
2. a) priročiti, hrbta napr., in spojeno
- b) s čelnimi loki v l. vzročiti, hrbta nazaj, in spojeno
3. s prenosom teže telesa na l. odnožna stoja z d. — odročiti (l. s čelnim lokom v d.), hrbta gor;
4. s prisunom z d. spetna stoja — priročiti, palca napr.

Druga sestava.

- b) Prednožiti z d. nizko — upogniti priročno (roke pred rameni), dlani naprej, in spojeno;
- I. 1. izstopna stoja z d. naprej — z d. suniti naprej gor, vzklopiti, dlan naprej, z l. mahiniti v zaročenje, dlan nazaj, pogled na d. roko;

2. a) izstopna stoja z l. naprej — d. izravnati in skozi priročenje zaročiti, dlan nazaj, z l. skozi priročenje predročiti gor, vzklopiti, dlan naprej, pogled na l. roko, in spojeno
- b) s $\frac{1}{2}$ obr. v d. na prstih obeh nog razkoračna stoja v vzponu — l. izravnati in zasukati v odročenje gor, palec gor, z d. skozi predročanje in vzročanje odročiti gor, palec gor z d. roko izvede gib do vzročanja pred obr.), in spojeno
3. izpad z d. v stran (l. noga se dotika tal samo s prsti, stopalo v isti smeri kakor v spetni stoji), zmeren odklon v d. (trup in l. noga v ravni črti) — z d. skozi odročanje odročiti dol, vzklopiti, hrbet gor (prsti smere v d.), l. skrčiti odročno dol, roka pred l. ramo, vzklopljena, dlan napr., pogled sledi d. roki;
4. a) drža;
- b) vzravnavna, vzklon in $\frac{1}{2}$ obr. v l. na prstih obeh nog v zanožno stojo z d. — z l. suniti v odročanje, d. izravnati in po najkrajši poti odročiti, hrbta gor, in spojeno;
- II. 1. a) izstopna stoja z d. naprej — d. pokrčiti predročno gor ven, spodnja leht gor noter, dlan naprej (zapestje je 15 cm poševno gor pred čelom), l. zaročno pokrčiti, spodnja leht vodoravno na križu, dlan nazaj, pogled na d. roko, in spojeno
- b) v stoji drža — z d. pokrčeno predročiti noter, spodnja leht navpično pred telesom, vzklopiti ven, z l. roko drža, in spojeno
2. a) $\frac{1}{2}$ obr. v l. na prstih obeh nog v odročno stojo z d. — d. iztegniti dol in v priročenju izravnati, z l. priročiti, palca napr., in spojeno; skozi odročanje vzročiti, palca nazaj, in spojeno
- b) $\frac{1}{2}$ obr. v l. na peti l. in prstih d. noge — z rokama pričeti prihodnji gib — in spojeno
3. poklek na d. — s čelnimi loki noter (d. pred l.) odročiti gor, hrbta gor;
4. a) drža;
- b) vzravnavna v stojo zanožno z d. — vzročiti, palca nazaj;
- III. 1. a) izstopna stoja z d. naprej, skozi predročanje priročiti, palca naprej, in spojeno
- b) cel obr. v l. na prstih obeh nog v stojo zanožno z d., in spojeno
2. izstopna stoja z d. naprej, skozi predročanje vzročiti, palca nazaj;
3. počep na d. (na celem stopalu) prednožno z l. (l. po najkrajši poti), zmeren zaklon (trup in l. noga v ravni črti) — odročiti, dlani gor;
4. a) v počepu drža — s podlehtnimi loki gor upogniti odročno, roke pred rameni, hrbta gor;
4. b) vzravnavna, vzklon, $\frac{1}{2}$ obr. v d. na peti d. noge in s prisunom z l. spetna stoja — suniti dol, hrbta naprej, in spojeno;

- IV. 1. a) izstopna stoja z d. naprej, zanožiti z l. — predročiti, hrbta gor;
- b) izstopna stoja z l. nazaj, z d. prednožiti nizko — skozi priročenje, hrbta naprej, odročiti, hrbta gor — in spojeno
2. a) s prisunom z d. k l. zmeren počep in začeti prihodnji gib;
- b) poskok na mestu v zmeren počep — podlehtni krogi dol v odročenje, dlani gor, in spojeno
3. a) vzravnavava v spetno stojo in (po vzravnavi): priročiti, palca naprej;
- b) drža;
4. drža.

Tretja sestava.

- b) Odnožiti z d. nizko, in spojeno
- I. 1. a) izstopna stoja z d. vstran — predročiti na l., hrbta gor, in spojeno
- b) vzročiti, hrbta nazaj;
2. a) skrižna stoja z l. zadaj v vzponu, z boklimi loki skozi vzročenje predročiti na d., hrbta gor, in spojeno
- b) $1\frac{1}{2}$ obr. v l. na prstih — priročiti (pred obratom), hrbta naprej, in spojeno
3. izstopna stoja z l. naprej — predročiti gor, hrbta gor, pogled na roke;
4. a) drža;
- b) $\frac{1}{2}$ obr. v d. na prstih obeh nog, odnožiti z d. nizko — predročiti na l. gor, hrbta gor (roke ostanejo tedaj skoraj na mestu), in spojeno
- II. 1. a) izstopna stoja z d. vstran v vzponu — priročiti, hrbta naprej, in spojeno
- b) s prisunom z l. vzpon spetno — z loki v d. vzročiti, hrbta nazaj, in spojeno
2. a) izpad z d. vstran (l. noga na prstih) — z loki v levo predročiti na d. dol, hrbta gor, in spojeno
- b) z loki v d. vzročiti, hrbta nazaj, in spojeno
3. zmeren odklon v l. — skrčiti odročno gor, konci prstov se dotikajo na tilniku, hrbta nazaj;
4. a) drža;
- b) vzravnavava, vzklon in $\frac{1}{2}$ obr. v d. na prstih obeh nog, zanožiti z l. — suniti gor ven, hrbta nazaj, in spojeno
- III. 1. počep na d. (na celem stcpalu) zanožno z l., zmeren predklon (trup in l. noga v ravni črti) — s čelnimi loki gor (d. pred l.) odročiti dol, palca gor in spojeno
2. a) začeti z vzravnavo na d. (ki se konča na «tri»), vzklon — začeti podlehtne kroge gor (zgornje lehti ostanejo v položaju odročenja dol), in spojeno
- b) nadaljevati vzravnavo — dokončati podlehtne kroge do odročenja dol, mazinca gor, in spojeno

3. dokončati vzravnavo v zanožno stoji z l. — z boklimi loki skozi odročanje uročiti predročno gor ven, mazinca gor, konci prstov se dotikajo, pogled na roke;
 4. a) izstopna stja z l. naprej — iztegniti v predročanje gor, hrbta gor, in spojeno; priročiti, palca naprej;
 - b) $\frac{1}{2}$ obr. v d. na prstih obeh nog, odročiti z d. nizko odročiti dol, mazinca gor, in spojeno
- IV. 1. a) izstopna stja z d. vstran — skozi priročanje skrčiti predročno ven, roki pred prsmi, sklopljeni dol, konci prstov se dotikajo, in spojeno
- b) s prisunom z l. vzpon spetno — z rokama začeti prihodnji gib;
 2. a) izstopna stja z d. vstran — skozi uročeno vzročanje, palca nazaj, odročiti uročeno, dlani gor;
 - b) prencs teže na l. v odnožno stjo z d. — z rokama drža;
 3. a) z nizkim lokom naprej skrižna stja z d. spredaj — skrčiti priročno, roke pred rameni, dlani naprej;
 - b) $1\frac{1}{2}$ obr. v l. na prstih obeh nog v stjo zanožno z d. noter, suniti po obr. gor, palca nazaj, in spojeno
 4. s prisunom z d. k l. spetna stja — skozi odročanje priročiti, palca naprej.

Četrta sestava.

- b) Prednožiti z l. nizko — odročiti, dlani gor;
- I. 1. a) izstopna stja z l. naprej — uročiti odročno, roke nad rameni, sklopiti, hrbta gor (konci prstov se nalahko dotikajo ram);
- b) v stji drža — izravnati roke in suniti gor, palca nazaj, pogled gor;
2. a) izstopna stja z d. naprej — čelni krogi noter (d. pred l.), in spojeno
- b) izstopna stja z l. naprej — čelni krogi noter (d. pred l.), in spojeno
3. s prencsom teže na d. počep prednožno z l. (d. na celem stopalu), zmeren predklon — predročiti dol, hrbta gor, pogled na roke;
4. a) drža;
- b) vzravnavo in zanožiti z d. nizko, vzklon, in spojeno
- II. 1. a) izstopna stja z d. naprej — z d. skozi priročanje odročiti, hrbet gor, l. skozi priročanje zaročno pokrčiti, spodnja leht vodoravno na križ, dlan nazaj, pogled na d. roko- in spojeno;
- b) cel obr. v l. na prstih obeh nog v zanožno stjo z d. — po obratu priročiti, in spojeno skrčiti predročno ven, roki pred prsmi, sklopljeni dol, konci prstov se nalahko dotikajo — in spojeno
2. izstopna stja z d. naprej — roke iztegniti s podlehtnimi loki gor v predročanje ven, dlani gor;

3. s prenosom teže telesa na l. prednožna staja z d. — podlehni loki gor do upognjenja predročno ven, palca gor (zgornje lehti ostanejo do tu še v položaju predročnja ven), in spjeno: suniti v odročenje dol, mazinca gor;
 4. a) drža;
 - b) začeti prihodnji gib;
- III. 1. a) izstopna staja z d. naprej v nizkem vzponu — odročiti, dlani gor;
- b) z d. poskok na mestu, l. pokrčiti zanožno (golen in prsti vodoravno nazaj) vzročiti, palca nazaj, pogled gor;
- 2. a) izstopna staja z l. naprej v nizkem vzponu — s čelnimi loki noter (d. pred l.) odročiti, dlani gor;
- b) z l. poskok na mestu, d. pokrčiti zanožno (golen in prsti vodoravno nazaj) — vzročiti, palca nazaj, pogled gor;
- 3. iztegniti d. nego in izstopoma z d. naprej poklek na l., predklon — dlani zasukati naprej, vzklopiti, in skozi predročnje ven predročiti dol ven, vzklopljeno, hrbta gor (20 cm od tal), pogled dol;
- 4. a) vzravnava v stojo zanožno z l., vzklon — dlani izravnati in skozi predročnje odročiti gor, palca gor;
- b) začeti prihodnji gib;
- IV. 1. a) izstopna staja z l. naprej v vzponu in takoj prisun z d. v vzpon spetno — predročiti z d., odročiti z l., hrbta gor, pogled na l. roko;
- b) izstopna staja z l. naprej v vzponu — z rokama drža, in spojeno
- 2. a) izstopna staja z d. naprej v vzponu in takoj prisun z l. v vzpon spetno — predročiti z l., odročiti z d., hrbta gor, pogled na d. roko;
- b) izstopna staja z d. naprej v vzponu, in spojeno: $\frac{1}{2}$ obr. v l. v vzpon na d. odnožno z l. — vzročiti z d., hrbet nazaj (l. ostane v predročnju), in spjeno
- 3. s prisunom l. k d. spetna staja — predročiti z d., hrbta gor, in spjeno: priročiti z obema rokama, palca naprej;
- 4. drža.

Nižji oddelek

Gred

1.

Na začetku, bočno, z desnim bokom h gredi:

- I. 1. odnožna staja z d. na gredi — odročiti z l., hrbet gor, d. v bok, palec nazaj, pogled na l. roko;
2. z nogama drža — z l. veliki čelni krog gor, in spjeno
3. počep odnožno z l., zmerni odklon v d. — z l. vzročiti, palec nazaj, pogled gor (l. roka, trup in l. noga v eni črti);
4. a) vzravnava v odnožno stojo z d. na gredi, vzklon — odročiti eberočno, hrbta gor, z l. z lokom v d.;
- b) z nogama pričeti prihodnji gib;

- II. 1. vstop z l. na gred v zanožno stoji z d. — odročno upogniti, roke nad rameni, sklopljeno dol (prsti na ramah);
- 2. zaklon;
- 3. vzklon — skrčiti prednožno d. — dlani izravnati in mah-niti vstran, dlani gor;
- 4. suniti v visoko prednoženje z d.;
- III. 1. izstopoma z d. naprej čepna vzpora zanožno z l., predklon — roki ob straneh d. stopala (glava, trup, l. noga v eni črti);
- 2. drža;
- 3. s prisunom z d. skrižno čez l. ležna vzpora za rokama;
- 4. drža;
- IV. 1. z odzivom z l. čepna vzpora na gredi, roke med nogami;
- 2. vzravnavna v spetno stoji — odročiti, hrbta gor;
- 3. seskok v l. s $\frac{1}{2}$ obr. v d. v počep — skozi priročenje pred-ročiti, palca gor;
- 4. vzravnavna v spetno stoji — priročiti.

2.

Na začetku bočno:

- I. 1. vstop z l. na gred, zanožiti z d. — odročiti, hrbta gor;
- 2. a) izstopna stoji z d. naprej, $\frac{1}{2}$ obr. v l. na prstih obeh nog v odnožno stoji z l. — veliki čelni krogi gor, d. pred l.;
- b) z nogama drža — z d. vzročiti, palec nazaj;
- 3. $\frac{1}{2}$ obr. v l., čepna vzpora na l., predklon, zanožiti z d. (d. noga in trup v eni črti, pogled naprej);
- 4. drža;
- II. 1. vzravnavna v zanožno stoji z d., vzklon — odročno skrčiti, roki pred prsi (prsti se ne dotikajo), hrbta gor;
- 2. cel obr. v d. na prstih obeh nog v zanožno stoji z l. — suniti naprej, hrbta gor;
- 3. skozi prinoženje (ob gredi) prednožiti z l. — skozi pri-ročenje zročiti, hrbta gor;
- 4. izstopoma z l. naprej poklek na d., zaklon — skozi pred-ročenje vzročiti, hrbta nazaj, pogled gor;
- III. 1. vzklon — odročiti, hrbta gor;
- 2. vzravnavna v zanožno stoji z d. — skozi priročenje pred-ročiti gor, vzklopiti gor;
- 3. a) izstopna stoji z d. naprej v vzponu v zanožno stoji z l. — priročiti, in spojeno
- b) s prisunom z l. spetna stoji, vzpon — skozi odročanje vzročiti, hrbta nazaj, dlani med izvedbo sklopiti, in spojeno
- 4. izstopna stoji z d. naprej v vzponu v zanožno stoji z l. — skozi predročanje priročiti, dlani med izvedbo vzklopiti naprej;

- IV. 1. a) izstopna stoja z l. naprej — zaročiti, mazinca gor;
- b) izstopna stoja z d. naprej — z rokama drža;
2. seskok v l. v počep — predročiti, palca gor;
3. vzravnavna v spetno stojo — priročiti, palca naprej.
4. drža.

3.

Na sredi, čelno pred gredjo:

- I. 1. a) predkoračna stoja z l. na gredi — zaročiti, mazinca gor;
- b) vstop na gred, zanožiti z d. — skozi predročenje vzročiti, palca nazaj;
2. sestop z d. naprej v zanožno stojo z l. na gredi — zasuk, dlani naprej, skozi priročno skrčenje suniti vzklopljeno gor v predročenje;
3. z lokom v l. skrižna stoja z l. spredaj — z rokama drža;
- II. 1. a) počep — dlani izravnati, priročiti;
- b) vzravnavna, cel obr. v d. v spetno stojo — skozi odročenje vzročiti, palca nazaj;
2. čep (nizko) — predročiti, palca gor;
3. ležna vzpora na gredi za rokama;*
- III. 1. a) skleca — zanožiti z d.;
- b) vzpora — prinožiti z d.;
2. $\frac{1}{2}$ obr. v l. v ležno vzporo v l., desnoročno — priročiti z l., in spojeno;
3. skozi odročenje vzročiti, palec nazaj;
- IV. 1. a) $\frac{1}{2}$ obr. v d. v ležno vzporo za rokama;
- b) poskok snožno naprej v čepno vzporo;
2. vzravnavna v spetno stojo — priročiti;
3. s poskokom $\frac{1}{2}$ obr. v l. v spetno stoja — z rokama drža;
- V. 1. a) odnožna stoja z d. na gredi — predročiti v l. dol, hrbta gor;
- b) vstop na gred v skrižno stojo z l. zadaj — z lokom dol, vzročiti, palca nazaj, in spojeno
2. sestop z d. v d. v odnožno stojo z l. na gredi — z loki v l. predročiti v d. gor, hrbta gor, pogled na roki;
3. drža;
- VI. 1. $\frac{1}{2}$ obr. v d. na prstih desne v čepno vzporo zanožno z l. na gredi — roki skozi vzročenje in odročenje na tla;
2. prinožiti z d. v ležno vzporo na tleh za rokama, nogi na gredi;
3. drža;
- VII. 1. s snožnim poskokom naprej čepna vzpora na tleh, roki med nogama;

* ležna vzpora ves čas na gredi, nogi na tleh.

2. vzravnava v spetno stjo — priročiti;
 3. s poskokom cel obr. v l. v spetno stjo;
- VIII. 1. a) predkoračna stja z l. na gredi — roki v bok, palca nazaj;
 b) vstop na gred, zanožiti z d., in spojeno;
2. seskok naprej v počep — predročiti, palca gor;
 3. vzravnava v spetno stjo — priročiti.

Srednji oddelek

Bradlja

1.

Dobočna (110 cm). — Iz stje bočno sredi bradlje:

Zmeren počep, zaročiti — naskokoma vzpora in predkoleb — z zakolebom vsed zanožno snožno na d. lestvino ven — preprijem za telo — presed prednožno snožno na l. lestvino ven — preprijem pred telo — premah zanožno snožno noter — premah prednožno z l. čez d. lestvino — premah zanožno z d. čez d. lestvino, $\frac{1}{2}$ obr. v l. in preprijem z d. na sprednjo lestvino v ležno vzpore čelno za rokama levnožno in spojeno premah odnožno z d. noter — premah odnožno z d. nazaj in odbočka v l. na sredo bradlje — deskok v počep in preprijem z d. na zadnjo lestvino (v nadprjem) — naskokoma premah odnožno z d. čez sprednjo lestvino — s premahom odnožno z l. čez sprednjo lestvino seskok naprej s $\frac{1}{2}$ obr. v d. v počep, odročiti, d. roka na lestvini — vzravnava, priročiti.

2.

Deramenska (128 cm). — Iz stje bočno na sredi bradlje:

Naskokoma vzpora na spodnjih lehtih in predkoleb — z zakolebom vzpora na spodnjih lehtih ležno za rokama raznožno — izmenskoročno vzpora ležno za rokama raznožno — predročiti gor ven z l., hrbet roke gor, zanožiti ven z d., drža (3 dobe) — oprijem z l. na lestvino — predkoleb in vsed prednožno snožno na l. lestvino ven — preprijem z l. skozi odročenje na d. lestvino pred telesom — cel obr. v d. v sed snožno na d. lestvini zunaj — preprijem z d. skozi odročenje na d. lestvino za telo — z vzmahom prednožno snožno premah prednožno z l. noter, z d. premah (pred l.) na l. lestvino — premah zanožno z l. čez l. lestvino in z oprijemom z l. za telesom sed snožno na l. lestvini zunaj — presed prednožno snožno na l. lestvino noter in spojeno: cel obr. v d. v sedu s preprijemom z l. na drugo lestvino in z zamahom z d. v odročenje sesed prednožno v d. (prednožka) v počep, z d. odročiti, l. roka na lestvini — vzravnava, priročiti.

3.

Dvovišinska (nižja dobočna 110 cm, višja dosežna 170 cm). — Iz stje čelno za višjo lestvino (zunaj bradlje):

Nadprjem na višji lestvini — z odzivom zgiba in premah skrečno v ležno zgibo pred rokama snožno, noge na nižji lestvini — premah

odbočno v l. nazaj — premah odnočno z d. naprej — premah odnočno z l. naprej in $\frac{1}{2}$ obr. v d. z mahom zgornjega dela trupa v l. v sed snožno na nižji lestvini zunaj, z l. odročiti, h. gcr — oprijem z l. za telo in premah prednočno snožno noter — zakoleb — s predkolebom prednožka v l. s celim obr. v l., doskok v počep, odročiti, l. roka na lestvini — vzravna, priročiti.

Konj vzdolž brez roča'ev

Višina konja 100 cm. Deska trda, 10 cm visoka.

1.

Z zaletom, z leve strani:

Z odzivom l. noge in oprijemom d. roke na hrbet konja prednožka v desno.

2.

Z zaletom, z desne strani:

Z odzivom d. noge in oprijemom l. roke na hrbet konja prednožka v levo s polobratom v desno.

3.

Z zaletom, z desne strani (zalet prečno):

Z odzivom sonožno in oprijemom soročno prečno na hrbet skrčka prečno čez hrbet.

Krogi

1.

Doramenski krogi. — Iz stoje med krogi:

Zgiba stojno — polagoma v d. v ležno veso v d. — odnožiti z l. — prinožiti z l. — krog nazaj — s pritegom zgiba stojno in polagoma v l. v ležno veso v l. — odnožiti z d. — prinožiti z d. — $1\frac{1}{4}$ kroga nazaj v ležno veso spredaj pred rokama — s pritegom zgiba stojno — skozi odročenje in z izvinkom naprej stojna vesa zadaj za rokama — z odzivom nog skozi vznožno veso zgiba stojno (v prvotno postavu) — priročiti.

2.

Deskočni krogi. — Iz stoje čelno pod krogi:

Zmeren počep, zaročiti — naskok v veso — prednes z d. — prinožiti z l. — zakoleb — s predkolebom skozi vznožno veso spredaj obesa z d. nartom zadaj v d. krogu, l. noga vodoravno — vznožna vesa zadaj — vznožna vesa spredaj in z zakolebom seskok v počep, predročiti — vzravna, priročiti.

3.

Dosežni krogi, preskok v predgugu.

Stojala za skok v višino so oddaljena 75 cm od krogov v vesi. Skače se preko treh trakov, pritrjenih 30, 35 in 40 cm pod višino krogov. Iz vese stojno za trakovi zalet nazaj, v zagugu zgiba in dvig nog v vznožno veso spredaj; s predgugom prenesi z uleknjenjem telo čez trak; v mrtvi točki predguga obvisiš za hipec navpično v iztegnjeni vesi in seskočiš.

Znamkuje se:

izvedba		do	4 točke,
preskok	40 cm	pod krogi	2 točki,
>	35 cm	> >	4 točke,
>	30 cm	> >	6 točk.

Gred

1.

Na sredi, čelno pred gredjo:

- I. 1. prednožna stoja z d. na gredi — odročiti, hrbta gor;
2. čepna vzpora zanožno z l., roki ob straneh d. noge na sprednji strani gredi (glava, trup in l. noga v eni črti);
3. s prisunom z d. ležna vzpora za rokama,
4. a) skleca;
- b) vzpora;
- II. 1. s poskokom naprej vzravnavo v spetno stoji — priročiti;
2. a) počep — zaročiti, palca naprej;
- b) odziv snožno, preskok naprej čez gred — skozi predročenje vzročiti, palca nazaj;
3. doskok, predročiti, palca gor;
4. a) vzravnavo, spetna stoji — priročiti;
- b) cel obr. v l. na prstih d. noge, in spojeno
- III. 1. prednožna stoja z l. na gredi — predročiti, hrbta gor;
2. a) vstop na gred, zanožiti z d. — odročiti, hrbta gor;
- b) skrižna stoja z d. spredaj (skozi prinoženje) — priročiti;
3. cel obr. v l. na prstih obeh nog v spetno stoji — z velikimi čelnimi loki noter, d. pred l., odročiti, hrbta gor;
4. izpad z d. v stran — z l. roko drži, d. v bok, palec nazaj, pogled na l. roko;
- IV. 1. vzravnavo in $\frac{1}{2}$ obr. v l. na l. peti v zanožno stoji z d., odročiti, hrbta gor;
2. a) s prisunom z l. vzpon spetno — vzročiti, palca nazaj;
- b) počep, zmeren predklon — skozi predročenje zaročiti, mazinca gor;
3. s $\frac{1}{2}$ obr. v l. seskok naprej v počep — predročiti, palca gor;
4. vzravnavo v spetno stoji — priročiti.

2.

Na začetku bočno, z d. bokom h gredi:

- I. 1. odnožna stoja z d. na gredi — predročiti, hrbta gor;
2. vstop na gred, odnožiti z l. — odročiti, hrbta gor;
3. zanožiti z l. — skozi prinoženje predročiti gor, hrbta gor;
4. drži;

- II. 1. z nogama drža — vzročiti, palca nazaj;
 2.—3. počep na d., visoko odnožiti z l., odklon v d. — z loki v d. priročiti, in spojeno
 4. z d. vzročiti, palec nazaj (noga, trup in d. roka v eni črti);
- III. 1. vzravnavna, vzklon, izstopna stoja z l. naprej — roki v bok, palca nazaj;
 2. a) skrčiti prednožno d. — z rokama drža;
 b) suniti v visoko prednoženje — z rokama drža;
 3.—4. z lokom v d. zanožiti z d., zmeren predklon (noga ostane vedno v isti višini) — z rokoma drža;
- IV. 1. vzklon, izstopna stoja z d. naprej — z rokama drža;
 2. a) skrčiti prednožno l. — z rokama drža;
 b) suniti v visoko prednoženje — z rokama drža;
 3.—4. z lokom v l. zanožiti, zmeren predklon (noga ostane v isti višini) — z rokama drža;
- V. 1. visoko prednožiti z l. (skozi prinoženje), cel obr. v d. na prstih d. noge v zanoženje z l.;
 2. s prinoženjem l. seskok v l. naprej v počep — predročiti, palca gor;
 3. vzravnavna v spetno stojo — priročiti.
 4. drža.

3.

Na začetku gredi, bočno:

- I. 1. a) skrčiti prednožno l.;
 b) vstop z l. na gred, zanožiti z d. — predročiti, hrbta gor;
 2. izstopna stoja z d. naprej — skrčiti priročno, dlani vzklopiti proti ramenom (spodnja leht pred zgornjo);
 3. izstopna stoja z l. naprej — mahiniti v priročenje, hrbti naprej, in spojeno
 4. izstopna stoja z d. naprej — predročiti gor, hrbta gor;
- II. 1. začeti počep na d., zanožiti z l. — z l. predročiti dol, hrbet gor — z d. drža, in spojeno
 2. nadaljevati počep — priročiti z l., hrbet naprej, in spojeno
 3. končati počep, predklon, zasuk trupa v l. — vzročiti z d., palec nazaj, z l. drža (glava vzporedno z d. roko, trup in l. noga v eni črti);
 4. drža;
- III. 1. vzravnavna, vzpon, odsuk, prednožiti z l. — zaročiti, dlani gor, z d. skozi predročenje in priročenje;
 2. izstopoma z l. naprej poskok na l., skrčiti prednožno d., predročiti, hrbta gor, dlani vzklopiti, in spojeno
 3. izstopoma z d. naprej poskok na d., zanožno napogniti l., — zaročiti, dlani gor;

4. izstopoma z l. naprej poskok na l., skrčiti prednožno d., predročiti, hrbta gor, dlani vzklopiti, in sp. jeno;
- IV. 1. izstopna stoja z d. naprej — skozi priročenje odročiti, hrbta gor;
2. $\frac{1}{2}$ obr. v d. na prstih d., odnožiti z l. — z rokama drža;
 3. s prinoženjem l. seskok naprej v počep — skozi priročenje predročiti, palca gor;
 4. vzravna v spetno stjo — priročiti.

Višji oddelek

Bradlja

1.

Doramenska (128 cm). — Iz stoje bočno na začetku bradlje:

Naskokoma opora na spodnjih lehteh — predkoleb — z zakolebom vzpora — s predkolebom vsed prednožno snožno na d. lestvino ven — presed prednožno snožno na l. lestvino ven in spojeno cel obrat v l. s prijemom za telo v sed snožno na d. lestvini zunaj — premah prednožno snožno noter — z zakolebom vsed zanožno snožno na l. lestvino ven — preprijem za telo — presed prednožno snožno na l. lestvino noter in spojeno cel obrat v d. v sed in sp. jeno presed prednožno snožno na d. lestvino ven — preprijem pred telo — premah zanožno snožno noter — prekoleb in kolo prednožno z d. čez l. lestvino — kolo zanožno z l. čez l. lestvino — zanožka v d., doskok v počep, odročiti, l. roka na lestvini — vzravna, priročiti.

2.

Dvovišinska (nižja lestvina dobočna 110 cm, višja dosežna 170 cm). — Iz stoje bočno zunaj bradlje z d. bokom ob višji lestvini:

Vnanji prijem z l. na višjo lestvino, nadprijem z d. na nižjo lestvino — z odzivom snožno vsed prednožno snožno na nižjo lestvino ven in sp. cel obrat v d. v sed na d. stegnu (d. noga pokrčena, l. iztegnjena navpično dol), odročiti, hrbta gor, drža (3 dobe) — vnanji prijem z d. na višjo lestvino, z l. za telo — premah prednožno snožno noter — zakoleb in premah zanožno z l. čez nižjo lestvino — premah prednožno z d. čez nižjo lestvino in sp. z mahom zgornjega dela trupa v d., s $\frac{1}{2}$ obratom v l. in preprijemom l. na višjo lestvino ležna vesa pred rokama snožno — zgiba in premah skrčno nazaj v stjo na tleh — z odzivom zgiba in kolo odbočno v d. — kolo odnožno z d. — kolo prednožno z l. v stjo na tleh — z odzivom prednožka v l. (čez nižjo lestvino), doskok v počep, odročiti, d. roka na lestvini — vzravna, priročiti.

3.

Doskočna. — Iz stoje bočno sredi bradlje:

Zmeren počep, zaročiti — naskokoma vesa, notranji prijem, in predkoleb — zakoleb — predkoleb — z zakolebom opora na lehteh — predkoleb — z zakolebom opora na lehteh ležno za rokama raznožno — sklecna opora ležno za rokama raznožno — vzpora ležno za rokama

raznožno — predkoleb in vsed prednožno snožno na l. lestvino ven — presed prednožno snožno na d. lestvino ven — premah prednožno snožno noter — z zakolebom odsun v oporo na lehteh — predkoleb — z zakolebom spad v iztegnjeno veso — predkoleb — z zakolebom seskok v počep, predročiti — vzravnava, priročiti.

Konj vzdolž brez ročajev

Višina konja 100 cm. Deska trda, 10 cm visoka.

1.

Z zaletom, z desne strani:

Z odzivom l. noge in oprijemom l. roke na hrbet konja odbočka v d.

2.

Z zaletom, z leve strani:

Z odzivom d. noge in oprijemom d. roke (in celim obratom v d. ter oprijemom l.) na hrbet konja zanožka v l.

3.

Z zaletom, z leve strani (zalet prečno):

Z odzivom sonožno in oprijemom soročno prečno na hrbet skrčka prečno čez hrbet.

Krogi

1.

Doramenski krogi. Iz stoje čelno med krogi:

Zgiba stojno — polagoma naprej v ležno veso spredaj za rokama — zanožiti z l. — prinožiti z l. — zanožiti z d. — prinožiti z d. — $1\frac{1}{4}$ kroga v d. v ležno veso v d. — izpustiti l. krog in odročiti dol z l. (vodoravno), hrbet gor — spet oprijem z l. na l. krog — $1\frac{1}{2}$ kroga nazaj v ležno veso v l. — izpustiti d. krog in odročiti dol z d. (vodoravno) hrbet gor — spet oprijem z d. na d. krog — s pritegom zgiba stojno (v prvotno postavo) — z odzivom skozi vznosno veso stojna vesa zadaj za rokama in spcjeno izvinek nazaj v stojno zgibo (v prvotno postavo) — priročiti.

2.

Doskočni krogi. — Iz stoje čelno pod krogi:

Zmeren počep, zaročiti — naskok v veso — zgiba — predkoleb — z zakolebom odkoleb v veso — s predkolebom skozi vznosno veso spredaj strmoglava vesa — vznosna vesa zadaj — s spuščanjem nog naprej prednos v zgibi (drža 3 dobe) — polagoma v prednos v vesi in z zakolebom seskok v počep, predročiti — vzravnava, priročiti.

3.

Dosežni krogi, preskok v predgugu.

Stojala za skok v višino so oddaljena 75 cm od krogov v vesi. Skače se preko treh trakov, pritrjenih 20 cm, 25 cm in 30 cm pod višino krogov. Iz vese stojno za trakovi, zalet nazaj, v zagugu zgiba in dvig nog v vznosno veso spredaj; s predgugom prenesi z uleknjenjem telo

čez trak; v mrtvi točki predguga obvisiš za hipec navpično v iztegnjeni vesi in seskočiš.

Znamkuje se:

izvedba		do	4 točke,
preskok	30 cm pod krogi		2 točki,
>	25 cm >	>	4 točke,
>	20 cm >	>	6 točk.

Gred

1.

Na začetku gredi, bočno:

- I. 1. vstop z l. na gred, zanožiti z d. — odročiti, hrbta gor;
 2. izpad z d. naprej, predklon — skozi vzročenje predročiti dol, hrbta gor, trup in l. noga v eni črti;
 3. vzravnavna, prednožiti z l., zaklon — zaročno pokrčiti, spodnji lehti na križu, d. nad l., dlani nazaj;
 4. a) vzklon;
 - b) z nogama drža — skozi priročenje in predročenje vzročiti, palca nazaj;
- II. 1. cel obr. v d. na prstih d. noge v počep na d., zanožiti z l., predklon — predročiti, palca naprej (trup in l. noga v eni črti);
 2. odročiti, hrbta gor;
 - 3.—4. drža;
- III. 1. a) vzravnavna, vzklon, vzpon, prednožiti z l. — priročiti;
 - b) cel obr. v d. na prstih d., prednožiti z l. — skozi predročenje vzročiti, palca nazaj;
 2. izstopna stoja z l. naprej, zanožno upogniti d. — z velikimi čelnimi loki noter, d. pred l., odročiti, roki vzklopiti gor;
 3. izstopna stoja z d. naprej, zanožno upogniti l. — z izravnanjem rok veliki čelni krogi gor, d. pred l., roki spet vzklopiti gor;
 4. drža;
- IV. 1. a) izstopna stoja z l. naprej — skozi priročenje predročiti, palca gor;
 - b) $\frac{1}{2}$ obr. v d. na prstih l. v skrižno stojo z d. zadaj — odročiti, hrbta gor, z d. z lokom gor;
 2. $\frac{1}{2}$ obr. v d. na prstih obeh nog v prednožno stojo z d. — z rokama drža;
 3. seskok v l. v počep — skozi vzročenje predročiti in takoj vzravnavna v spetno stojo — priročiti.
 4. drža.

2.

Na sredi, čelno, en korak pred gredjo:

- I. 1. prednožiti z l. — predročiti dol, hrbta gor;

2. zanožiti z l. (skozi prinoženje) — zaročiti, dlani gor;
 3. vstop z l. na gred, z d. zanožiti — skozi predročenje odročiti, hrbta gor;
 4. drža;
- II. 1. vzročiti, hrbta nazaj;
2. začeti počep na l., zanožiti z d., predklon — z rokama drža;
 3. dokončati počep in predklon — skozi predročenje odročiti, hrbta gor (trup in d. noga v eni črti);
 4. drža;
- III. 1. vzravnavna, vzklon, $\frac{1}{2}$ obr. v l. na prstih l. noge v zanožno stoji z d. — skozi prinoženje in predročenje vzročiti, palca nazaj;
2. s predkorakom z d. poklek na l. predklon — predročiti, palca naprej, roki ob strani gredi;
 3. klečna vzpora na l., zanožiti z d. — vzročiti z l., hrbet gor, pogled naprej (roka, trup in d. noga v eni črti);
 4. drža;
- IV. 1. vzklon v poklek na l. — odročiti, hrbta gor;
2. a) vzravnavna v zanožno stoji z l. — z rokama drža;
 - b) seskok v l. s $\frac{1}{2}$ obr. v d. v počep — zaročiti, mazinca gor;
 3. preskok naprej čez gred v počep (med preskokom skozi predročenje vzročiti in spet) predročiti, palca gor;
 4. vzravnavna v spetno stoji — priročiti.

3.

Na d. koncu gredi, čelno, en korak pred gredjo:

- I. 1. a) vstop z l. na gred, zanožiti z d. — skozi predročenje vzročiti, palca nazaj;
 - b) skrižna stoji z d. spredaj (z lokom v d.) — odročiti, hrbta gor;
 2. a) in b) $\frac{2}{1}$ obr. v l. na prstih obeh nog v skrižno stoji z l. spredaj — z rokama drža;
 3. $\frac{1}{2}$ obr. v l. na prstih d., izstopna stoji z l. naprej in zanožiti z d. — skozi prinoženje predročiti gor, hrbta gor;
 4. drža;
- II. 1. izstopna stoji z d. naprej in $\frac{1}{2}$ obr. v l. na prstih obeh nog v odnožno stoji z l. — d. roko v bok, palec nazaj, z l. priročiti, in spojeno
2. začeti počep na d., odklon v d., odnožiti z l.;
 3. nadaljevati počep in odklon — začeti vzročanje z l. (skozi odročanje);
 4. končati počep in odklon — končati vzročanje z l. (l. noga, trup in l. roka v eni črti);

- III. 1. vzravnavna, vzklon, $\frac{1}{2}$ obr. v d. na prstih d., prednožiti z l. — predročiti, palca gor (l. skozi priročenje);
2. zaklon — trup in l. noga v eni črti — odročiti, dlani gor;
3. vzklon — odročno upogniti, roki nad ramama sklopljeni dol;
4. izstopema z l. naprej poklek na d. — predklon — skozi predročenje in priročenje zaročiti, mazinca gor;
- IV. 1. vzklon, počep odnožno z l. na tleh — odročiti, hrbta gor;
2. vzravnavna v odnožno stojo z d. na gredi — z rokama drža;
3. a) vstop z l. na gred v zanožno stojo z d. — vzročiti palca nazaj;
- b) sestop v d. v odnožno stojo z l. na gredi — odročiti, hrbta gor;
4. prinožiti — priročiti.

Opomba k terminologiji

Dosedanji nazivi «bočno» in «prečno» na orodju so izpremenjeni na nastopni način:

a) Telovadec stoji napram orodju č e l n o, če je njegova čelna ravnina (in s tem tudi ramenska os) vzporedna z orodno osjo (dosedanji naziv: bočno);

b) telovadec stoji napram orodju b o č n o, če je njegova bočna ravnina vzporedna z orodno osjo (in s tem ramenska os pravokotna na orodno os) (dosedanji naziv: prečno);

c) telovadec stoji napram orodju p r e č n o, če je ena njegovih prečnih ravnin vzporedna z orodno osjo (ramenska os tedaj poševna na orodno os).

V Ljubljani, 14. marca 1924.

Bratskim župam
pošiljamo poročila za glavno skupščino.

Zdravo!

D r. V l. R a v n i h a r, starosta.

D r. R. F u x, tajnik.

POROČILO TAJNIKA NA GLAVNI SKUPŠČINI JSS. DNE 23. MARCA 1924.

Današnja skupščina se vrši pod vtiskom priprav za II. sabor jugoslovenskega Sokolstva. Zbiramo se k delu v času, ko divja v naši državi najhujša politična borba, ko grozi boj med bratskimi plemeni zavzeti najširše meje, ko se pozablja na vse ideale, za katere je teklo toliko krvi. Zbiramo se k narodnemu delu v bratski ljubezni, v zavesti, da tvorimo temelj in nerazdružljivo vez narodnega jugoslovenskega edinstva, v zavesti, da nas mora privedi naše delo do popolne zmage naših idej.

Tudi v preteklem letu je bilo naše delo točno usmerjeno in nismo krenili niti na levo niti na desno. Uspehi našega dela so nam pokazali, da je bila ta naša odločnost edino pravilna, ker je vzbudila v našem članstvu trdno in neomajno zaupanje v idejo samo in v naše delo. Pazno in marljivo smo zasledovali ves naš narodni pokret, tako v političnem, kakor v gospodarskem življenju, ter nikdar nismo zamudili prilike, poudariti v vseh važnejših zadevah stališče Sokolstva napram posameznim vprašanjem. O svojem narodnem delu nismo in ne bomo nikogar prepričevali. Čutimo, mislimo in delamo narodno, brez poziva, brez hvalisanja in tudi brez dogovarjanja. Delo za narod in ne za posamezne stanovske razrede ali politične stranke je naša naloga, začrtana jasno in točno v programu našega ustanovitelja. Sokolska organizacija ni društvo, v katerem so poklicani k delu samo posamezniki, temveč je združenje bratstva, ovladano po narodni telesnovzgojni in nraštveni ideji, na katere izpopolnitvi mora sodelovati vsakdo, ako naj bo vsenarodna.

Proti prejšnjim letom se je tudi v letošnjem letu število Sokolstva pomnožilo. Odtod tudi oni veliki razmah javnih nastopov, ki so bili pogostokrat narekovani po težnji posameznih društev, ki hočejo priti pod lasten krov in doseči finančna sredstva za obstoj.

Toda, kakor že v letu 1922., tako se je tudi v letu 1923. izkazalo, da teh številnih prireditev ni več mogoče vzdržati. Gospodarska kriza, ki je objela širše kroge, kriza industrije in trgovine, nezaposlenost in povratek k štedenju — vse to zmanjšuje donos takih podjetij. Telovadci so izžepani in znevoljeni zaradi večnih nastopov ter hrepenijo po mirnem delu, zaradi česar smo skušali in delovali z vsemi sredstvi na to, da take nastope in izlete omejimo, kolikor je mogoče, na drugi strani pa društva, ki računajo na pomoč drugih, privedemo do tega, da se postavijo na lastne noge ter skrbijo za delo v lastni organizaciji. Tozadevni sklepi zadnje skupščine so dosegli le delen uspeh, ker niso našli popolnega razumevanja v posameznih društvih, oziroma župah.

S povečanjem števila članstva je pa naravno delo vseh funkcionarjev, preobteženih z delom, ki je slonelo po večini na ramah starih sokolskih

delavcev. Pri tej priliki moram poudariti, da se posveča pri nas vse premalo pozornosti vzgoji članstva. Vzgoja članstva ne sme biti samo zunanja izurjenost in obratnost, temveč mora biti taka, da član sokolske organizacije ne ovlada samo vseh posameznih gibov, temveč tudi samega sebe, da s sokolsko telovadbo ne doseže samo telesne moči, ampak tudi moč volje in нравno silo. Disciplinarnost ne sme biti samo zunanja, temveč tudi notranja. Ako izpopolnimo v tem zmislu naše sokolsko delo, potem smemo računati v naši organizaciji na sodelovanje vsega članstva, zlasti pa onega, ki se je začelo šele po vojni baviti s Sokolstvom in ki v precejšnji večini ravno zaradi nepoznavanja sokolske ideje živi v dvomu, zadostuje-li še program Tyrševega Sokolstva za današnje čase. Ravno to je tudi vzrok, da se pojavljajo med Sokolstvom samim razna stremjenja in poleg Sokolstva razne organizacije, bodisi sportne ali nesportne, ki naj bi prevzele to, kar je naloga Sokolstva. Izkušnja nas pa uči, da nam podobne organizacije niti najmanj ne škodujejo ter so po večini enodnevnice, ki prenehajo delovati po prvem navdušenju. To nam je najlepši dokaz, da je sokolska ideja tako globoko zamišljena, da zadostuje za vse čase onim, ki jo poznajo in hočejo črpati iz nje. Ako bomo v tem zmislu usmerili vse svoje delo ter nudili našemu članstvu pravo sokolsko vzgojo, nam ne bo treba na glavnih skupščinah poročati o padanju števila telovadcev, kakor se je to zgodilo na skupščinah nekaterih žup v letošnjem letu. Opažamo pa tudi, da ravno iz istih vzrokov ne najdemo razumevanja za Sokolstvo med onimi faktorji, ki so poklicani za to, da naše stremljenje bodisi moralno, bodisi materialno podpirajo. Ravno zaradi tega postaja vedno bolj jasno, da smo navezani in da smemo računati le na sebe in na svoje delo. To so bili v glavnem nameni zadnje skupščine, ki je sprejela načelo, da se posveti tekoče leto predvsem notranjemu delu Sokolstva. Starešinstvo TO. sta izdelala tozadevne načrte, o katerih pa ne moremo dejati, da so bili v polni meri izvršeni.

Delo v centrali ni nikdar popolno in je brez uspeha, ako ga ne izpopolni delo v župah, oziroma v društvih. Ne mislim tu toliko udeležbe žup na prireditvah centrale, temveč izvršitev navodil, oziroma načrtov centrale v župah samih. Pri sokolskem delu je treba mnogo ljubezni do ideje same in sokolski delavec ne sme biti samo izvrševalec mrtvih črk. Mehanično delo ne zadostuje in ne rodi nobenih uspehov. Delo v društvih in župah je treba poglobiti in skozi to skrbeti za skrbno vzgojo vsega članstva. K temu delu so pa poklicani vsi faktorji ter ne sme sloneti na ramah posameznikov. Mnogo pozornosti se mora zlasti posvetiti vzgoji naraščaja in dece, predvsem pa vzgoji vaditeljev. Vaditelj ne sme biti samo mehanični vodja društva, on mora biti glavni vzgojitelj vsega članstva. Naloga vaditeljskih zborov je, da posvetijo temu delu največ pozornosti. Le po takem delu bo imela velika požrtvovalnost naših vaditeljskih zborov popoln uspeh. Sokolsko zavest med članstvom je treba poglobiti, širiti med njimi sokolska načela, da spoznajo naše namene in ustroj naše organizacije. Še tako veliko število članstva, ki ni sokolsko vzgojeno, ne pomeni za nas nič ter nam je prej v škodo kakor v korist. Pri vsem tem delu igra pomembno vlogo tudi naš tisk. Kjer je zanimanje za tisk, je delo dosti lažje, kajti kjer se čitajo sokolski časopisi, je vedno dovolj tvarine za razgovor, za predavanja itd. Sokolskemu tisku smo posvečali kolikor mogoče veliko pozornost, ovirani smo pa bili pri tem po našem članstvu, ki je kazalo malo zanimanja za te zadeve, potem pa tudi po finančnih ozirih, ker je primanjkovalo sredstev za uspešno delo. Ravno finančno vprašanje nam je onemogočilo v tem oziru storiti več, kakor smo storili. Naše Sokolstvo potrebuje sokolske literature v vseh strokah. Izdajanje knjig in brošur je pa danes zvezano z ogromnimi stroški, katerih savez ni mogel kriti, vsled česar je odpadlo vsako izdajanje novih

knjig in brošur. Tako v župah spopolnjeno delo centrale bo rodilo bogat sad — v tem oziru je želeli mnogo zboljšanja v prihodnjih letih.

Preteklo leto je bilo jubilejno leto Sokolstva. Matica sokolskih društev v Jugoslaviji ljubljansko sokolsko društvo je praznovalo 60letnico svojega obstoja, kateri proslavi se je pridružilo celokupno jugoslovensko Sokolstvo. Preteklo leto je pa bilo tudi jubilejno leto naših neumornih sokolskih delavcev, bratov: dr. Murnika, Šulceja, Gangla in Kajzelja. Sokolstvo se je jubilatov primerno spominjalo, da jim na ta način izkaže svojo zahvalo in priznanje za njihovo delo in za njihov trud.

Starešinstvo je s pazljivostjo zasledovalo naše narodnostno gibanje bodisi v notranjem ali zunanem političnem življenju. S pozivi na Sokolstvo je opozorilo članstvo na važnejše dogodke, napram katerim je zavzelo stališče, kakor mu ga je narekovala njegova sokolska dolžnost. Ponovno je pa tudi opozorilo merodajne faktorje s primernimi spomenicami na vse škodljive vplive v našem narodnostnem vprašanju, ki so izvirali iz naših nezdravih političnih razmer. Pod vplivom naših načel se je razvijalo tudi naravno razmerje Sokolstva napram državi. Predvsem so nam bile v mislih občne koristi države ter smo s tega vidika precenjevali vse zadeve. Ni mi treba posebej poudarjati, da nam je bilo pri tem edinstvo našega naroda najvišja zapoved in to nam ostane tudi v bodoče.

Delo v posameznih župah je bilo zelo živahno in nekatere župe so ob veliki požrtvovalnosti svojih funkcionarjev izvršile svojo dolžnost v polni meri. Poročila župnih funkcionarjev nam pričajo o zadovoljivem razvoju Sokolstva v posameznih društvih. Prišel je tudi čas čiščenja s tem, da se izločijo iz organizacije člani, ki ne spadajo v sokolske vrste ter ne izpolnujejo svojih dolžnosti, in ravno tako društva, ki nimajo nobenega pogoja za nadaljnji obstoj. To je dokaz konsolidacije naše organizacije, ki se izpopolnjuje od leta do leta. Večina žup je izvršila navodila starešinstva. Pogrešamo pa pri vseh župah poročila o izvršitvi sklepa zadnje glavne skupščine glede obveznosti obiskovanja telovadbe članstva do 26. leta. Pri nekaterih župah govore poročila o zmanjšanju števila telovadcev, pri drugih zopet o velikem povečanju, tako da moramo iskati vzrokov zmanjšanja edinole v pomanjkanju dobrih vaditeljev ali pa v nedelavnosti društev v onih župah. Mnogokrat so na krive temu tudi razmere, ki vladajo v posameznih krajih in ki so posledica vojne. Starešinstvo je tudi temu vprašanju posvečalo svojo pozornost in ko bo ta zadeva rešena, bo organizacija opozorjena na razne vzroke tega pojava.

Zalostno je dejstvo, da so postali naši stiki z jugoslovenskim Sokolstvom v Ameriki minimalni. Ves naš trud, da bi vzbudili med tamošnjim jugoslovenskim prebivalstvom več zanimanja za Sokolstvo, je ostal brezuspešen ter ne dobimo tozadevno nobenih poročil iz Amerike vzlic številnim našim dopisom. Upajmo, da naši bratje preko morja kljub temu pridno delujejo in da se nam posreči navezati čim najožje stike z njimi.

Naši stiki s sorodnimi organizacijami v inozemstvu so bili tudi v preteklem letu zelo živahni. Omeniti mi je tu predvsem naše stike s ČOS., ki so bili vedno bratsko prisrčni. Poudariti moram, da nam je bila vsa ČOS., kakor tudi njeni posamezni člani v predsedstvu, naša bratska zaveznica, ki nam je ob vsaki priliki stala ob strani bodisi z deli ali nasveti pri izvrševanju naše težke naloge. Najožji stiki teh dveh organizacij so razvidni že iz dejstva, da ni minul noben važnejši dogodek, da se ga ne bi udeležili zastopniki te ali one organizacije. Omeniti mi je poleg drugih udeležbo zastopnikov ČOS. na proslavi 60letnice našega Sokolstva v Ljubljani, našo udeležbo na medletnih tekmah v Pragi in ob otvoritvi Tyrševega doma. Saveza ČOS. in JSS. sta izpolnila v polni meri svojo nalogo in želeli bi bilo, da se kmalu razširita v SSS.

Od ostalih omenjam samo še udeležbo naših zastopnikov na proslavi 50letnice francoskih gimnazistov v Parizu, kjer so bili navezani najožji stiki z ostalimi svetovnimi organizacijami.

Velike važnosti je bil v preteklem letu tudi kongres ruskih Sokolov v Pragi, kjer je bila ustvarjena podlaga za nadaljnje delo ruskega Sokolstva. ČOS, kakor tudi naš savez sta podpirala stremljenje ruskega Sokolstva, kolikor je bilo v njihovih močeh, ter sta tudi sprejela načrt njihove organizacije, ki je že uveljavljen. Želimo, da rusko Sokolstvo vstane ter postane mogočen člen velike slovanske sokolske rodbine.

Zalostne politične razmere v vseh slovanskih državah še niso dopustile, da bi mogli prekoračiti vse ovire ter si podati roke k složnemu bratskemu delu v Slovanskem sokolskem savezu. Toda vzlic temu se pojavljajo na razburkanem političnem horizontu slovanskega sveta glasovi, ki nam pričajo, da vstaja od Egejskega pa do Baltiškega morja nov slovanski rod, ki se je že otresel nevarnega povojnega materializma ter gre z idealnim navdušenjem na delo za lepšo bodočnost Slovanstva. Sokolstvo mora tvoriti podlago temu velikemu preokretu ter voditi boj za doseg svojih idealov.

V tem gibanju čaka jugoslovensko Sokolstvo važna naloga. V težkem in podrobnem organizacijskem delu smo preživeli dobo prvega sabora jugoslovenskega Sokolstva. Pogled v zgodovino preteklih pet let jugoslovenskega Sokolstva mora navdati slehernega našega člana z navdušenjem za nadaljnje delo. Prešli smo preko številnih najhujših političnih, osebnih in organizacijskih sporov, toda prešli smo jih s popolno zmago ideje prvega sabora — ujedinjenja jugoslovenskega Sokolstva. In s to zmago stopamo pred drugi naš sabor, ki pomenja začetek nove velike dobe za naše Sokolstvo. Končam z željo, da bi našel ta trenutek veliko jugoslovensko Sokolstvo v delu in v boju za boljšo bodočnost našega naroda. Zdravo!

POROČILO STATISTIČNEGA ODSEKA ZA LETO 1923.

Bratska skupščina!

Ker se sestavlja savezna statistika vedno na podlagi podatkov po stanju z dne 31. decembra vsakega leta ter je ta termin komaj dobro za nami, ne morem seveda že sedaj poročati o stanju Sokolstva z dne 31. decembra, nego po stanju z dne 1. oktobra 1923. Nekateri podatki so pa tudi še starejši, vendar izpopolnjeni po izpremembah v letu 1923. — V splošnem moram ugotoviti tudi letos pri nekaterih župah, odnosno društvih, občudovanja vredno brezbriznost in malomarno poročanje glede izprememb, glede podatkov vobče; vendar pa je na drugi strani razveseljivo, kar konstatiram izrecno, da se stalno množi število žup in društev, ki tudi v statističnem pogledu popolnoma ali vsaj zadovoljivo vrše svojo dolžnost.

Popolnoma je izpolnilo dolžnost za generalni izkaz jugoslovenskega Sokolstva 9 žup, in sicer: Celje, Kranj, Ljubljana, Ljubljana I, Maribor, Novi Sad, Šabac, Užice in Zaječar.

Zadovoljivo pa so poročale župe: Banja Luka, Beograd, Bjelovar, Kragujevac, Mostar, Niš, Novo mesto, Rijeka, Sarajevo, Split, Šibenik, Tuzla, Veliki Bečkerek in Zagreb. Skupno 14 žup.

Povsem nezadostno je bilo sodelovanje ostalih žup: Pacific, Skoplje in Osijek, ki pa je imelo vzroka bodisi v prerahljih stikih s savezom (Pacific), bodisi z reorganizacijo (Skoplje), bodisi zaradi notranjih kriz (Osijek).

V splošnem je savezno župno organizacijo po župah v vsej naši državi smatrati za skoraj končano. Razen v Južni Srbiji in ozemljem med župami Skoplje, Užice, Sarajevo in Mostar so župne oblasti urejene načelno — po-

drobna organizacija pa še marsikje manjka in bo v prihodnjih poslovnih letih potrebno, da se pravilno in sistematično izvede. Ravno tako tudi upravna, tehniška in splošno vzgojna razdelitev žup po okrožjih še ni v teku, le nekatere župe so jo pričele izvajati, izvedena je pa do sedaj natančno v župi Ljubljana I v upravnem, tehniškem in prosvetnem pravcu.

Jugoslovenski sokolski savez je štel po štetju 1. oktobra 1923. (31. decembra 1922.) sledeče število edinic: 26 (26) žup, od teh 1 (1) v Združenih državah ameriških s 417 (399) društvi in odseki. Podatke za 1. oktober 1923. je poslalo 25 žup s 375 društvi in odseki, za 31. december 1922. pa 25 žup s 332 društvi in odseki. Prav nobenih podatkov savez ni dobil od župe Pacific v Ameriki, tako da o stanju te župe ni mogoče poročati ničesar. Izmed 399 društev koncem leta 1922. je bilo leta 1923. črtanih 21, v likvidaciji sta se nahajali 2 društvi, 44 pa se jih je smatralo kot omahljiva v delovanju, ki jim obstoj še ni povsem zasiguran.

Nova društva in zopet oživela so v letu 1923.: Bos. Krupa, Arandelovac, Novi Pavljani, Rogatec, Krušar, Planina, Gorenji Logatec, Hotedriša, Unec, Opuzen, Pivnice, Bačka Topola, Ada, Draž, Fužine, Pale, Novo Sarajevo, Kakanj, Priština, Veles, Tetovo, Novi Pazar, Radovište, Đakovica, Strumica, Kratovo, Carevo Selo, Bogovo, Prilep, Kičevo, Jelsa, Klenak, Biograd Novigrad, Filip Jakov, Siverić, Sali, Preko, Kistanje, Banatski Arandelovac, Opava, Perlez, Mokrin, Srp. Padej, Novska, Nova Gradiška, Okučani, Knjaževac. Skupaj 49 društev.

Najbolj živahno ustanavljanje sokolskih društev je bilo naravno tam, kjer jih do sedaj ni bilo mnogo, t. j. v Južni Srbiji, kjer se je začasno za vse ozemlje ustanovila župa Skoplje, obsegajoča teritorij bodočih žup bitoljske, bregalniške, kosovske in vardarske. Župa Užice se je pričela širiti na zapad in pridobiva tal v Novi Varoši in Šumadijski Požegi.

Črtalo se je tekom leta 1923. skupno 21 društev, tako da znaša prirastek na društvih leta 1923. 28 društev in šteje savez 31. decembra 1923. 26 žup s 427 društvi.

Članstvo: Po stanju in podatkih z dne 1. oktobra 1923. (31. decembra 1922.) je imel savez 37.342 (35.270) moških, 9968 (9482) žen, skupaj 47.310 (44.752) članstva. Ako prištejem k članstvu še naraščaj in deco: 6427 (4820) moškega, 4252 (3663) ženskega naraščaja, 9156 (7108) moške in 7328 (5743) ženske dece, kar dá skupno 27.163 (21.334) naraščaja, znaša število pripadnikov Jugoslovenskega sokolskega saveza 74.473 (65.991) oseb ali 62 $\frac{0}{100}$ prebivalstva Jugoslavije. Izmed 1000 oseb je vsaka 6. uclanjena v JSS. Napredek od dne 31. decembra 1921. do dne 1. oktobra 1923. znaša: žup 1, društev 66, članov 7505 ali 25.1 %, članic 1720 ali 20.8 %, (članstva 9225 ali 19.5 %), moškega naraščaja 2000 ali 31.1 %, ženskega naraščaja 1149 ali 37 %, moške dece 2048 ali 28.8 %, ženske dece 1561 ali 26.4 % (naraščaja 6151 ali 29.2 %), pripadnikov 15.268 ali 25.8 %. Razveseljiv pa je tudi napredek od začetka leta 1923. do dne 1. oktobra 1923., ki ga pa ne navajamo zaradi tega, ker bi morali navesti še mnogo podrobnosti, ki bi vzele preveč prostora.

Ugotoviti pa moramo, da se je pričelo število članstva staliti in ni pričakovati hipnih večjih izmen. V splošnem je v Sloveniji članstvo skoraj nekoliko nazadovalo, in sicer zaradi krepkega čiščenja sokolskih vrst raznih povojnih nesokolskih prirastkov, v Banovini se polagoma vrste članstva po secesiji iz leta 1921. zopet množe, konsolidacija razveseljivo napreduje v Bački in Banatu, medtem ko v Baranji še ni pravih tal za Sokolstvo. Bosna in Hercegovina, Dalmacija in Severna Srbija pokazujeta napredek v vseh ozirih, tu pa tam so opazljivi tudi že močnejši znaki konsolidacije, Južna Srbija pa hiti v prvem navdušenju, da do leta in dni doseže isti razvoj kot sodeželee. Župa Skoplje je pridno na delu, ustanavlja, organizira — upajmo

na mnogo uspeha. Najmanj dovzetnosti kaže za Sokolstvo edino Črna gora, kjer razen v Cetinju nobeno društvo do sedaj ni obstalo, četudi jih je bilo že precej ustanovljenih.

Naše Sokolstvo je organizacija, ki združuje vse stanovce in poklice, kar nam kaže jasno tozadevna statistika. Od 100 oseb, združenih v Sokolstvu, je 6 delavcev, 9 kmetovalcev, 5 učiteljev, 9 dijakov, 11 trgovcev, 12 obrtnikov, 19 uradnikov raznih kategorij, javnih in zasebnih, 2 vojaka, 5 akademično naobraženih, 4 trgovski pomočniki, 5 obrtnih pomočnikov, 1 duhovnik in 12 zasebnikov. Razmerje smo navedli samo zaradi tega, da se enkrat za vselej na podlagi točno izdelanih statističnih tabel poučita naše članstvo in ostala javnost, kako klavrne in neresne so trditve nasprotnikov Sokolstva, da je to samomeščanska, samouradniška in ne vemo kakšna še organizacija. Ugotovljeno pa je, da ravno število naših pripadnikov med narodom vedno bolj narašča, kar je razveseljivo znamenje za nas.

Prehajamo na telovadni del statistike.

Vsako naše društvo je po tehniški strani odvisno v glavnem od prostora, ki ga ima za gojitev telesnih vežb za letno in zimsko dobo. Udobni lastni prostori omogočajo širok razmah — tesnost najetih prostorov silno omejuje delovanje. Društva brez telovadnic so v položaju, da vežbajo samo poleti na prostem. Koncem leta 1923. smo imeli v savezu 38 društev z lastnim <Sokolskim domom>, vsa ostala društva so imela več ali manj ugodne prostore in 40 društev ni imelo za zimsko delo nikakega lokala. Šolskih telovadnic smo uporabljali okrog 100. Le 97 % vseh društev ima lasten dom, 26 % jih vežba po šolah, 53,9 % po drugih najetih prostorih, od razkošne občinske dvorane do ječe, od ponosnih reprezentacijskih lokalov do ponižnega skednja. Okrog 10 % društev pa nima nobenih lokalov. Fondi za zgradbo lastnih domov so ustanovljeni po mnogih društvih, vendar njihova sredstva ne presegajo po naši cenitvi treh milijonov dinarjev v vsem savezu.

Roko v roki z zimskimi telovadnimi prostori gre vprašanje letnih telovadišč. Le 30 društev ima lastna zemljišča in na njih zgrajena telovadišča. Poleg tega ima še 185 društev najeta telovadišča, ostala niso točno poslala podatkov. Prepričan pa sem, da je mnogo društev, ki niti poleti ne vežbajo na čistem zraku na prostem. Bodisi, da nimajo kje vežbati, ali pa jim ni do svetlobe in svežega zraka. Število letnih telovadišč se mora dvigniti. Povprečno pride na vsako telovadišče 3200 m², povprečna velikost naših telovadnic pa znaša 107 m².

Orodja je premalo. Ne glede na to, da potrebuje članstvo drugo, večje orodje kot naraščaj, je število orodja sploh premajhno. Edino drog in bradljo imajo povprečno vsa društva. Vsa društva imajo le 188 konj in 171 krogovnih konstrukcij. Manjše stransko orodje je nekoliko zadovoljivejše zastopano po naših telovadnicah, vendar pa se tudi tukaj pozna, da smo še daleč zaostali. Število kijev, palic, diskov, kopij, krogel itd. ne zadošča. Isto velja o blazinah, ki so higijenično važne. Le okrog 480 blazin za 427 društev je zelo malo.

Telovadnice so opremljene v 81 krajih s priročnimi lekarnami. Dalje se je število higijenično urejenih kopeli zvečalo na 14 in število pršnih društvenih kopeli na 20. Tudi število društvenih zdravnikov se je pomnožilo od 105 na 147. In vendar naj ima prav vsako društvo svojega zdravnika.

Važnost naše sokolske organizacije za narodno vzgojo pa je razvidna iz sledečih, zelo zanimivih podatkov, zbranih na podlagi statistike z dne 31. decembra 1922. Iz njih razvidimo, da je naš razvoj sicer znatno napredoval, vendar pa v telovadnem oziru nismo tam, kjer bi morali biti. Vse premalo je telovadcev, mnogo preveč je paradnih Sokolov. Razmerje med vpisanim članstvom in telovadečimi je slabo. Le 18,5 % mož

resnično telovadi; pri ženah je razmerje z 31 % telovadk nekoliko bolj zadovoljivo. Društva posvečajo telovadbi vse premalo pozornosti. Osobito vidimo to, da nam silno primanjkuje dobro izvežbanega prednjaštva. Število prednjakov je znašalo sicer 1365 mož in 472 žen z namestniki in pripravniki vred, vendar pa od teh niti polovica nima prednjaških tečajev in niti tretjina izpitov ter so le prednjaki v sili — da se ta resna prednjaška kriza preboli. Prednjaški zbori so vežbali v samo 91 društvih samostojno, kar je za nas slabo izpričevalo. Mnoga močna sokolska društva niso gojila posebnih prednjaških ur.

Statistika prednjaštva:

- a) moške: povprečno vpisanih 1365; vežbali posebej v 91 društvih, v 3977 telovadnih dneh, skupno 25.730, povprečno na uro 515 6;
b) žene: povprečno vpisanih 472; vežbale posebej v 38 društvih v 1325 telovadnih dneh, skupno 7431, povprečno na uro 198 2;

skupaj: povprečno vpisanih 1837; vežbali posebej v 129 društvih, 5302 telovadnih dneh, skupno 33.161, povprečno na uro 713 7.

Število telovadcev in telovadk ovirajo poleg pomanjkanja prednjakov tudi slabe telovadnice ali pa pomanjkanje istih sploh, dalje pa tudi v veliki meri komodnost in paradnost članstva samega. Sklep skupščine v Zagrebu l. 1922., da velja za članstvo do 26. leta telovadna obveznost, je ostal na papirju v pretežni večini društev. In sličen je tudi rezultat. Izmed naših društev goji 88 % vežbanje članov, 61 % vežbo članic, 54 % moški naraščaj, 45 % ženski naraščaj, 65 % moško deco in 57 % žensko deco. V savezu je le 36 društev, ki goje vse panoge sokolske telovadbe. Število se je v enem letu dvignilo in, sodeč po sedanjem položaju, lahko upamo, da bo naraslo število dobrih društev vedno bolj in bolj. Pozabljenju pa moramo za letos oteti onih 12 % društev, ki niti članske telovadbe nimajo. Ta društva za letos opominjamo, da naj prično z delom — drugo leto pa se bo že s poročilom stavil predlog za črtanje teh nedelavnih, v hipnem navdušenju nastalih edinic.

Povprečno pride na eno naše društvo 15 telovadcev, 10 9 telovadk, 19 4 moškega in 18 2 ženskega naraščaja, 23 2 moške in 21 5 ženske dece ali skupno 111 8 telovadečih oseb. Seveda so mišljeni le oni odstotki društev, ki res telovadbo navedenih oddelkov goje.

Statistika telovadbe:

člani: povprečno vpisanih 6538 8, telovadnih dni 25.800, skupni obisk: 386.629, povprečno na uro 4040 8;

članice: povprečno vpisanih 2942 5, telovadnih dni 15.103, skupni obisk: 165.299, povprečno na uro 2036 2;

moški naraščaj: povprečno vpisanih 4810 5, telovadnih dni 13.383, skupni obisk: 259.353, povprečno na uro 3165 5;

ženski naraščaj: povprečno vpisanih 3574 5, telovadnih dni 10.480, skupni obisk 191.097, povprečno na uro 2583 8;

moška deca: povprečno vpisanih 7108 8, telovadnih dni 15.777, skupni obisk: 365.480, povprečno na uro 4881 2;

ženska deca: povprečno vpisanih 5739 6, telovadnih dni 13.609, skupni obisk: 292.658, povprečno na uro 4059 1;

skupno: povprečno vpisanih 30.714 7, telovadnih dni 94.152, skupni obisk: 1.660.536, povprečno na uro 20.756 6.

Od 65.991 pripadnikov jih je vežbalo 30.714 7 ali 46 6 %, vsako uro redno pa 20.756 6 ali 31 5 %.

Napredek napram letu 1921. znaša pri skoraj istem številu telovadečih 20.772 telovadnih ur z 207.533 oseb večjo udeležbo. Napreden ni toliko kvantitativen kot kakovosten.

Gibanje po odsekih v posameznih društvih je bilo v glavnem odvisno od delovanja prosvetnih oddelkov, ki jih ima do sedaj samo polovica društev. Tu vidimo močna, celo župska centrška društva, ki nimajo lastnega prosvetnega odseka — kako naj potem dela župa na prosvetnovzgojnem polju, si ne morem predstavljati. — Društva so imela poleg prosvetnih odsekov v manjši ali večji meri še pevske, zabavne, godbene in dramske odseke, ki so v mnogih krajih zelo uspešno potom gledaliških predstav, glasbenih prireditev in sličnih sredstev širila splošni zmisel za prosveto in indirektno mnogo pripomogla do upoštevanja in razumevanja naših teženj po mlačnejših ali nam nasprotnih krogih.

Predavanj s sokolsko idejno vsebino se je vršilo 733. Nagovorov pred vrsto se je govorilo 1085 članstvu, 819 naraščaju in 772 deci. Za prvo leto, odkar so se pri nas splošno vpeljali nagovori, je to sicer precejšnje število; vendar premalo, mnogo premalo, ako pomislimo na vzgojno vrednost kratkih nagovorov pred zbranim telovadečim članstvom, naraščajem ali deco. Mnogo važnosti se polaga tudi na knjižnice. Dobro čtivo naj pride ne le med članstvo, temveč prav je, da je večina sokolskih knjižnic v njih, kar njihov pomen le povečuje. L. 1922. je delovalo v savezu 135 knjižnic s povprečno 285 knjigami. Knjižnice so šteje skupno 35.880 knjig s 6571 čitatelji, ki so prečitali 51.510 knjig. Leta 1923. se je nabavilo 4897 novih knjig. — Skrbeti moramo, da bo polagoma vsako sokolsko društvo imelo svojo lastno knjižnico s posebnim oddelkom za prednjake. Strokovnih knjig je po društvih 7250 s 1644 čitatelji.

Važen faktor sokolske vzgoje je sokolski tisk. Po izkazu iz leta 1922. ima «Sokolski Glasnik» samo okoli 3000 naročnikov, vendar pa je to število poskočilo v letu 1923. nad 4200. Župne vestnike imajo: Ljubljana I s 640 naročniki, Maribor s 400 naročniki, Zagreb z okoli 1000 naročniki. — Poleg tega izkazuje statistika še naročnikov na naraščajsko glasilo «Sokoliča» okoli 1400. Sokolskih čitalnic je bilo 66, knjižnic za naraščaj 17 s 1348 knjigami.

Prireditve so bile zelo mnogobrojne. 482 javnih nastopov in akademij, 952 zabav, iger in drugih prireditev izpopolnjuje delovanje saveza. Pešizletov je bilo 719 in se je prehodilo 8891 kilometrov ali povprečno na 1 pešizlet 12,4 kilometra.

Praporov so imela društva in župe 67, dalje pa 18 godb, 27 fanfar in 12 trobentaških zborov.

Končno naj še omenim, da znaša skupno premoženje našega Sokolstva okoli 9 milijonov dinarjev, vendar pa se mi dozdeva ta številka premajhna, ker je še mnogo društev, ki ne ocenjuje pravilno po dnevnih cenah svojih stavb, zemljišč, orodja in drugega inventarja:

Članski kataster. Namen te savezne institucije je, da se zbere v centrali vse članstvo žup in društev po imenih in da služi kot evidenčna podlaga poškodbenemu odseku pri poškodbenih primerih. Jasno je seveda samo ob sebi, da morajo društva sproti poročati na posebnih priglasnicah vsakega novega člana župi, ki ga nato sporoči mesečno na skupni priglasni poli savezu, da se izstavi zanj katastralni listek.

Dosedanje delovanje ima le delni uspeh. Mnogo žup je prav pridno prijavljalo svoje članstvo, nekatere pa zopet manj ali pa nič. Postopek je bil do sedaj sledeči: koncem leta 1921. so se razposlali na vse župe in društva «Seznam članstva», ki so jih imela izpolniti društva. Od teh seznamov

je prejel savez do danes izpolnjenih po stanju 31. oktobra 1922., oziroma 31. decembra 1922. skupno od društev preko žup 162, ki prijavljajo v savez skupno do 31. decembra 1923. — 23.671 oseb. Vsi sezname so se opremili s katastralnimi številkami za vsakega posameznega člana in se sedaj pišejo za vse članstvo katastralni listki. Nato se bodo sezname vrnilo župam, da jih oddajo društvom, ki si zabeležijo katastralne številke posameznikov. — Ona društva, ki do sedaj niso še prijavila svojih seznamov, bodo pozvana, da to v najkrajšem času store, da se kataster polagoma uredi.

Nekatere župe so od 1. januarja 1923. dalje vestno prijavljale in odjavljale članstvo kot n. pr. Split, Banja Luka, Rijeka, Užice in Ljubljana I. Druge zopet manj. Vendar postoji upanje, da bo kataster do konca 1. 1924. popolnoma uren. Za leto 1924. se je vsaki župi že v naprej poslal seznam na njo pripadajočih katastralnih števil in se ji je poslalo tudi primerno število prigrasni listkov, da jih razdeli med društva, tako da bi za leto 1924. kataster deloval že popolnoma v redu. Seveda je v glavnem ležeče na društvih in župah, da se dolžnosti priglaševanja in odglaševanja članstva popolnoma zavedajo.

Poškodbeni fond je izplačal v letu 1923. skupno v enem slučaju 600 Din podpore poškodovanemu načelniku radovljiškega sokolskega društva. Dva nadaljnja slučaja sta v presoji ter se bosta v najkrajšem času rešila. Veliko preglavice dela nepopolni kataster, ker se lahko izplača samo onemu članstvu, ki je v kataster priglašeno. Tako je bilo treba v dveh primerih prošnje radi neprijavljenosti zavriniti.

Iz tega razloga nujno pozivam vse brate delegate žup, da nemudoma po župah izvedejo natančno po svoječasno izdanih navodilih seznam članstva, da se v katastru uredi in omogoči s tem točno poslovanje poškodbenega fonda.

K sklepu prosim vse brate delegate, da v svojih župah podvzamejo vse korake, da bodo društva kmalu poslala statistične izveštaje za leto 1923., da bo lahko mogoče v najkrajšem času sestaviti poročilo o delovanju saveza v vseh ozirih za leto 1923.

Zdravo!

V. Švajgar.

POROČILO BLAGAJNIKA JSS.

Predlagam bilanco Jugoslovenskega sokolskega saveza, zaključeno z dnem 10. marca t. l. Najznačilnejši postavki te bilance sta, vsekakor dolgujoči preoz Din 68.749 — in dolg na zavarovalnem fondu Din 8075·50. Da v bodoče preprečimo take zaostanke, bomo odslej postopali strogo v zmislu saveznih, odnosno župnih pravil, in sicer po § 5., c), ki glasi: «... ako trikrat opominjano ne plača prispevkov za minulo leto in ako na podlagi tega, župni odbor proglasi njega izstop».

Poleg tega bo v bodočem poslovnem letu član starešinstva prevzel funkcijo revizorja, ki bo imel nalogo — v primeru, da se pri kaki župi, oziroma društvu, pojavi kak nered, oziroma nedostatek, ono župo ali društvo revidirati in poučiti; ta revizija pa se bo vršila na stroške onega društva, oziroma župe, in sicer le tedaj, ako bodo ostali vsi opomini brezuspešni.

Za plačevanje poreza in zavarovalnega fonda so merodajne številke uradne statistike, oziroma število članstva, ob času zadnjega župnega rednega obnega zbora.

Porez za vsakega posameznega člana naj znaša kakor doslej tako tudi za prihodnje leto Din 5—, zavarovalni fond pa Din —50.

Župe, ki še niso začele z izterjanjem teh prispevkov pri svojih društvih, prosim, da to brez odlašanja store ter tako omogočijo savezu redno finančno poslovanje.

Savez ima v prihodnjih mesecih predvidene ogromne izdatke, katere pa bo zmogel le tedaj, ako bodo vsi župni in društveni blagajniki na svojem mestu ter vestno izvrševali svojo prevzeto nalogo in dolžnost.

Omeniti mi je še naslednji žalostni pojav. Na predzadnji savezni odborovi seji je predlagal zastopnik sokolske župe Vel. Bečkerek, da naj priredi v mesecu decembru vsakega leta vsako poedino društvo «savezni dan», katerega čistí dobiček naj se nakaže savezu.

Temu predlogu se je odzvalo za preteklo leto doslej 134 društev s skupnim zneskom Din 53.996·95. Kje so ostala društva? Ako so mnenja, da se bo na to pozabilo, se motijo; vsako društvo mora biti pač toliko disciplinirano, da se brez odlašanja odzove temu sklepu in priredi v ta namen telovadno akademijo, predavanje, javno zbirko ali kaj sličnega.

Prosimo, da v tem oziru store župna starešinstva svojo dolžnost ter pozovejo vsa ona društva, ki še niso ničesar prispevala, da to nemudoma store.

Tudi v finančnem poslovanju se bo treba privaditi redu in disciplini. To bo tem lažje, ker se ne zahteva nič nemogočega, temveč samo to, kar je potrebno za redno poslovanje saveza.

Brate in sestre opozarjam nadalje na zletno «Spomenico», katere sta ravnokar izšla drugi in tretji zvezek. Prosim, da pridobivate med članstvom novih naročnikov, ker preti sicer savezu velika izguba. Vseh naročnikov je doslej 1092, naročenih pa je v tiskarni 2000 izvodov. Vse delo izide v 10 zvezkih po Din 34—; plača se lahko tudi vsak zvezek posamezno.

Pridobivajte naročnike za Sokolski Glasnik in Vestnik TO., toda le take, ki bodo naročnino tudi redno — plačevali.

Savez ima za naše razmere, kakor razvidno iz bilance, ogromno investiranega kapitala v strokovnih knjigah. Sokolske knjižnice pri posameznih društvih pa, z malimi izjemami, ne nudijo članstvu ničesar strokovnega; župe naj tudi na to opozore svoja društva. Vse knjige, ki jih ima savez v zalogi, so naznanjene z navedbo cene v Sokolskem Glasniku. — Opozarjam nadalje, da ima savez v zalogi slike našega nepozabnega prvega saveznega staroste, dr. Ivana Oražna, in saveznega načelnika, dr. Viktorja Murnika; vse telovadnice in društveni in župni prostori naj bi bili opremljeni s temi slikami, ki jih tudi posameznim Sokolom priporočamo. Cena sliki je Din 20—. — V zalogi imamo še večjo množino sokolskih razglednic, katere naj društva naročajo in uporabljajo pri vseh svojih prireditvah; opozorite nanje tudi vse trgovce v svojem okolišu. Cena razglednicam je Din 50— za 100 komadov s 25%nim popustom.

Končno naj še pripomnim, da se je v preteklem letu za rodbino pri telovadbi smrtno ponesrečenega brata Bunoze v Nevesinju nabralo skupno Din 16.240·15 ter bodi tudi na tem mestu vsem bratom, ki so prispevali k temu vsekakor izdatnemu znesku, izrečena topla bratska zahvala. Izkaz darovalcev je bil že svoječasno obelodanjen v Glasniku. Ta zbirka je vsekakor časten pojav za našo organizacijo in jasen dokaz bratske vzajemnosti.

Darila. V tej bilančni postavki je zapopadenih tudi Din 10.000.—, katere smo prejeli od ministrstva za narodno zdravje v Beogradu, ter Din 6000.— od zdravstvenega odseka za Slovenijo v Ljubljani.

Zaključujem svoje poročilo z željo, da bi bilo v prihodnjem letu denarno poslovanje v naši organizaciji redneje in točneje, ker je brez dvoma tudi od finančnih sredstev odvisen razmah Sokolstva.

Zdravo!

Bogumil Kajzelj.

Bilanca Jugoslovenskega

dne 10.

	Din	p
Nakazilo A. Bunoza, Nevesinje:		
Zbirka tekočega leta Din 7,625·70		
Ostanek zbirke prošlega leta „ 2,534·30	10.160	—
Poštnina in pisarniške potrebščine	20.939	55
Najemnina prostorov, kurjava in razsvetljava	9.217	25
Potni stroški	67.364	35
Plače in nagrade	65.340	30
Strokovne knjige in sokolske izdaje	279.403	80
Posojilo zletni blagajni (dvoje nakazil)	24.515	—
Izplačilo tiskarni na račun Spomenice	23.237	60
Izplačilo tiskarni za Glasnik	154.684	17
Izplačilo tiskarni za Vestnik T. O.	15.553	—
Zavarovalni fond, vložen pri Ljubljanski kreditni banki	21.715	50
Vloga pri Ljubljanski kreditni banki	6.930	85
Poštni čekovni zavod	2.640	23
Ročna blagajna	367	17
	702.068	77

	Din	p
Upniki:		
Delniška tiskarna	25.348	—
Imovina dne 10. marca 1924.	395.179	39
	420 527	39

Ljubljana, dne 11. marca 1924.

Pregledali, s prilogami in knjigami

Vinko Kocijan

Josip

sokolskega saveza

marca 1924.

	Din	p
Saldo 10. marca 1923.	18.132	66
Zbirka za Bunozovo obitelj	7.625	70
Vplačani porez	169.540	15
Vplačani zavarovalni fond	21.715	50
Prodane strokovne knjige in sokolske izdaje	248.891	35
Naročnina za Glasnik	106.785	17
Naročnina za Vestnik T. O.	7.014	90
Darila	31.049	60
Naročniki Spomenice	36.946	75
Savezni dan	53.996	95
Obresti	370	04
	702.068	77

	Din	p
Inventar	19.728	—
Zaloga strokovnih knjig in izdaj	193.993	55
Zaostali porez	68.749	—
Zaostali zavarovalni fond	8.075	50
Zaostala naročnina za Glasnik	22.217	64
Zaostala naročnina Vestnika T. O.	16.832	45
Dolžniki :		
društva Din 34.762.50		
zletna blagajna „ 24.515.—	59.277	50
Zavarovalni fond	21.715	50
Vloga pri Ljubljanski kreditni banki	6.930	85
Poštni čekovni zavod	2.640	23
Ročna blagajna	367	17
	420.527	39

Bogumil Kajzelj

blagajnik Jugoslovenskega sokolskega saveza.

primerjali in v redu našli :

Malenšek

Franjo Medić

Proračun za leto 1924.

	Izdatki		Dohodki	
	Din	p	Din	p
Proračun tajništva	176.794	—	—	—
Proračun statističnega odseka	11.000	—	4.400	—
Proračun tehničnega odseka	215.000	—	80.000	—
Proračun prosvetnega odseka	25.000	—	—	—
Spomenica	410.000	—	408.000	—
Sokolski Glasnik	160.000	—	160.000	—
Sabor v Zagrebu	25.000	—	—	—
Izredni izdatki	20.000	—	—	—
Olimpijada v Parizu	60.000	—	—	—
Porez za leto 1924.	—	—	225.000	—
Savezni dan leta 1924.	—	—	60.000	—
Gospodarski odsek	—	—	50.000	—
Zaostali porez za leto 1923.	—	—	50.000	—
	1,102.794	—	1,037.400	—
Primanjkljaj			65.394	—
	1,102.794	—	1,102.794	—

Gospodarski izkaz JSS. za leto 1923.

Zguba	Stanje 1. maja 1923		Vrednost		Vrsta	Stanje 31. dec. 1923		Vrednost		Prodano		Vrednost		Dobiček			
	Din	p	Din	p		Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p
	21.924	—	81.503	75	Strokovne knjige . . .	20.775	—	75.418	75	1.149	—	7.855	50	1.770	50		
	23.517	—	68.184	—	Razni znaki, legitimacije	10.802	—	33.825	85	12.715	—	88.455	—	54.097	25		
	12.200	—	3.575	—	„ „ Razglednice . . .	10.600	—	3.105	—	1.600	—	800	—	330	—		
	6.900	—	10.350	—	„ „ „ Pravila . . .	5.880	—	8.820	—	1.020	—	2.040	—	510	—		
	3.000	—	548	—	„ „ „ Tiskovine . . .	1.050	—	301	95	1.350	—	675	—	428	95		
	420	—	155	—	„ „ „ Plakati . . .	350	—	137	50	70	—	560	—	542	50		
	8.875	—	19.755	—	„ „ „ Slike . . .	8.815	—	19.507	50	60	—	1.200	—	952	50		
	2.354	—	9.096	—	„ „ „ Note . . .	2.316	—	9.462	—	38	—	655	—	421	—		
	2.000	—	45.873	—	„ „ „ Spomenica . . .	852	—	19.506	—	1.148	—	39.032	—	12.755	—		
	39.294	—	6.000	—	„ „ „ Razno . . .	33.894	—	4.091	—	5.400	—	5.400	—	2.891	—		
2.192	40	—	21.920	—	„ „ „ Inventar . . .	—	—	19.728	—	—	—	—	—	—	—		
2.192	40	120.484	268.159	75		95.934	—	193.993	55	24.550	—	146.672	50	74.698	70		
—	—	95.934	193.993	55		—	—	—	—	—	—	74.166	20	—	—		
—	—	24.550	74.166	20		—	—	—	—	—	—	72.506	30	Dobiček	—		

Ljubljana, 10. marca 1924.

Vilko Turk, tč. gospodar.

